

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petih vrst a Din 2.-, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.-, večji inserati petih vrst a Din 4.-. Popust po dogovoru, inserati davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101, Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Pravi obraz Nemčije

Navidezna miroljubnost in spravljivost naj bi prikrila prave cilje nemške politike — Ideal Hitlerja: diktatura nad vsem svetom

Pariz, 18. novembra. r. V ospredju zanimanja mednarodnih političnih krogov je zopet najnovejša akcija Nemčije, ki kaže miroljubnost Nemčije v prav čudni luči. Berlinska vlada je presenetila evropsko javnost s miroljubno ponudbo sprave s Poljsko in napovedala enako spravljivo akcijo tudi v pogledu ureditvi odnosov s Češkoslovaško. Sprva je izgledalo, kot da hoče Hitlerjev režim po izstopu iz Društva narodov in izvedbi ljudskega glasovanja o nemški zunanji politiki zares z dejanja dokazati svojo miroljubnost, kajti nobena dvoma ni, da bi sprava med Nemčijo in Poljsko v napovedanem duhu in ob priznanju obstoječih državnih meja pomenila največje ojačanje evropskega miru in bi to obenem odstranilo tudi vse

ovire za sporazum med Nemčijo in Francijo.

Toda ta lepa pesem miru je kaj hitro izvenela, ko so prišli na dan pravi načrti nemške zunanje politike, načrti, ki stremijo za istimi cilji, kakor je stremela Nemčija leta 1913-14, ko je hotela zavojevati ves svet. Navidezna miroljubnost Nemčije naj bi uspevala čuječnost Francije in dala Nemčiji možnost, da se temeljito pripravi za dosego svojih ciljev. Pariški list »Petit Parisien« je namreč objavil senzacionalna razkritja o tajnih navodilih, ki jih je dala berlinska vlada svojim zastopnikom v inozemstvu in ki predstavljajo osnovo vse nemške zunanje politike. List označuje ta navodila za

toval v Zenevo. V krogih Društva narodov so snoti trdili, da je o tej izpremembi v načrtih angleške vlade obvestil Mussolinij angleški poslanik v Rimu in bivši generalni tajnik Društva narodov sir Eric Drummond.

Nemški minister:

„Kdor ni z nami, je proti nam!“

Pariz, 18. novembra. AA. Nemški propagandni minister Göbbels je dal ženevskemu poročevalcu londonskega lista »Saturday Review« izjavo, v kateri prvič med drugim:

Lahko vam izjavim, da zveze, ki jih namerava Nemčija skleniti z raznimi državami, niso namenjene ofenzivni vojni. S temi zvezami si hoče Nemčija osvojiti samo tista ozemlja, ki so ji neobhodno potrebna. Sicer pa zahtevajo bitni nemški nacionalni interesi, da bo morala Nemčija smatrati vsakogar za svojega sovražnika, ki bo nasprotoval tej naši politiki. Na tem načelu bodo stoneli tudi naši odnosi s Francijo. Vendar se nadajamo, da bosta Velika Britanija in Italija to nemško politiko razumeli.

V Pragi so previdni

Praga, 18. novembra. r. V praških političnih in diplomatskih krogih so sprejeli vesti o ponudbah Nemčije Poljski in Češkoslovaški za veliko rezervo. V vladnih krogih izjavljajo, da bi se radovolj vsakemu iskrenemu sporazumu med Poljsko in Nemčijo, ker bo to pomenilo velik napredek v konsolidaciji miru in bi mogoče velike koristi tudi za Češkoslovaško, ki v primeru kakšnega konflikta med Poljsko in Nemčijo ne bo ostala neopredeljena. Toda za enkrat razen platične izjave Hitlerja ni še nobenih konkretnih dokazov, da hoče Berlin v resnici likvidirati svojo dosedanje politiko napram Poljski. Kar se tiče nemških ponudb glede Češkoslovaške, pa izjavljajo, da bo Češkoslovaška postopala v danem primeru le v najtesnejšem sporazumu s svojimi zavezniki to je Mało antanto in Francijo.

Dve težki avtomobilski nesreči

Ljubljana, 18. novembra.

Križišče Sv. Petra in Resljeve ceste je bilo sinoči okrog 21. pozorišče hudega karabola dveh z gramozom natovornih avtomobilov, last MZ družbe. Po Resljevi cesti je privozil proti Zmajskemu mostu sofer Rudolf Koprivc, istočasno je pa pridrvel po sv. Petra cesti iz mesta sofer Avgust Jamnik. Ta je vozil zelo naglo ter se je na križišču od strani zaletel v Koprivčev avtomobil. Koprivc je v zadnjem hipu skušal preprečiti nesrečo in je zavil v stran, kljub temu je bil pa sunek tako silen, da ga je treščilo v kandelaber, ki ga je odbil in se je voz naslonil na Mallyjevo hišo. Jamnikov avtomobil je pa zdrsil ob njem ter porušil vso ograjo pred Mallyjevo hišo in se prav tako naslonil na hišo. Sreča je bila, da je bil voz tako velik, sicer bi padel v jarek med ograjo in hišo.

Dočim je ostal Koprivc nepoškodovan, je Jamnika me, da pritisnil volan na prsni koš in je ostal nezavesten na kraju nesreče. Na pomoč so bili poklicani reševalci, ki so ga nemudoma prepeljali v bolnico. Njegovo stanje je bilo sprva resno, a se je čez noč tako izboljšalo, da ni nobene nevarnosti zanj.

Na kraju nesreče se je seveda takoj zbrala velika množica radovednežev. Kmalu je prisel tja tudi predsednik MZD dr. Fetič in spediter g. Raiko Turk, katerega tovorni avtomobil je potegnil Koprivčev avtomobil na cesto. Na avtomobilu so se razbile samo svetilke, nekoliko je bil poškodovan tudi blatnik. Jamnikov avto je pa ostal nepokvarjen. Policija je ugotovila, da je nesrečo zakril Jamnik, ki je prenašlo vozilo.

Včeraj popoldne je v Klaičevi ulici v Zagrebu, ki je ena najbolj prometnih, brezobzirno divjal pijan sofer Ivo Segota, ki je povzročil precejšnjo škodo, povozil na tudi mestnega smetarja 35-letnega Pavla Ptiska. Z največjo hitrostjo je divjal avtomobilist po ulici, ki je bila polna ljudi. Smetar je v strahu odskočil na levo v prepičnico, da bo avtomobil zavil na desno. Avtomobil je pa po pograbil in vlekel dobrih 10 m za seboj. Nato se je avtomobil zaletel na pločnik, porušil kandelaber in končno treščil v zid tobačne tovarne, kjer se je skoraj popolnoma razbil. Sofer je pa imel srečo in je ostal nepoškodovan. Policija je soferja aretirala in izročila sodišču.

Novi državni proračun

Vlada je danes predložila Narodni skupščini predlog proračuna za leto 1934/35, ki iznaša 10.171 milijonov

Beograd, 18. novembra. r. Predsedstvo Narodne skupščine je izdalo danes popoldne tale komunikacije:

Na osnovi člena 102 ustave je finančni minister danes izročil Narodni skupščini v reševanje in odobrenje predlog proračuna državnih izdatkov in dohodkov s finančnim zakonom za leto 1934-35. Predlog proračuna izkazuje:

Izdatki

1. Splošni izdatki administrativnih ustanov 6.914.354.340 Din; 2. izdatki gospodarskih ustanov, ki se krijejo z lastnimi dohodki teh podjetij in izdatki avtonomnih ustanov 3.256.896.458 Din (skupno torej 10.171.240.798 Din).

V primeri s sedanjim proračunom so izdatki znižani skupno za 511.607.143 Din. Znižanje je izvedeno v vseh resorih, dočim znaša avtomatično povečanje izdatkov, ki izvirajo iz zakonskih določb ali državnih pogodb 244.531.362 Din. Avtomatično so povečani izdatki za pokojnine in invalidnine za 185 milijonov in izdatki za gradnjo železnice za 50,3 milijone, in sicer za odplačilo posojil, najetih za zgraditev železniških prog.

Razen tega so povečani izdatki prosvetnega ministrstva za 7,3 milijone ter gradbenega ministrstva za 600.000 Din. Povečanje izdatkov prosvetnega ministrstva je posledica že odprtih novih osnovnih šol in povečanja števila učnega osebja, dočim so povečani izdatki gradbenega ministrstva določeni za odplačilo prej najetih posojil. Razen tega niso povečani nobeni izdatki drugih resorov, nasprotno, proračuni vseh ostalih resorov so znižani.

Dohodki

Tudi proračun dohodkov izkazuje znatno znižanje kot posledico splošnih gospodarskih prilik.

Neposredni davki (trošarina, takse in carina) so znižani za 325 milijonov, razen tega pa so znižani tudi dohodki iz vseh vrst monopola za 56,7 milijona ter tudi dohodki državnih podjetij za 149,3 milijona. V tej skupini so najbolj znižani dohodki prometnega ministrstva, kjer znaša znižanje 140 milijonov. Prav tako so znižani dohodki vseh drugih vrst za 16 milijonov.

Proračun izdatkov in dohodkov je popolnoma uravnotežen.

Ameriško-ruski sporazum

Pogodba je bila včeraj sestavljena in bo danes parafirana

Washington, 18. novembra. r. Sinoči je bil dosežen dokončni sporazum med Litvinom in predsednikom Rooseveltom glede obnove diplomatskih odnosov med Zedinjenimi državami in Sovjetsko Rusijo. Dogovor, ki je bil sklenjen, vsebuje naslednje glavne točke:

1. Obe državi se odredeta vsakemu vmešavanju v notranje zadeve druge države. Predsednik Roosevelt je odločno vztrajal na tem, da se odpravi vsaka komunistična propaganda v Zedinjenih državah.

2. Svobodno versko udejstvovanje medsebojnih državljanov v Rusiji in Ameriki.

3. Konzularna pogodba o dogovoru o medsebojni pravni pomoči, s čimer naj se zagotovijo obojestranski državljanom civilne pravice, kakor jih uživajo lastni državljani.

4. Rusija ukinje vsa zasledovanja ameriških državljanov zaradi gospodarske špijonaže. Ze obojni se oproste.

5. Rusija se odreda vsaki zahtevi po odškodnini za škodo, ki so jo napravile ameriške čete v Sibiriji leta 1918.

6. V dobi pogajanj za ureditev medsebojnih terjatev ne bo Rusija ničesar podzela zoper razsodbo sodišč.

7. Obe državi izražata upanje na naglo ureditev vprašanja dolgov.

Pogodba bo danes parafirana, svačan podpis pa se bo vršil pozneje. Litvinov bo danes sprejel novinarje in jim podal daljšo izjavo, že jutri pa bo zapustil Washington in se vrkel za povratek v domovino.

Pariz, 18. novembra. AA. Po najnovejših vesteh iz Moskve kaže, da je sovjetska vlada sklenila vzpostaviti diplomatske stike z nekdanjo republiko. Mehika zaenkrat te vesti ni ne potrdila, ne demantirala. Mehško zunanje ministrstvo je zaenkrat rezervirano. Svojsas so bili stiki med obema državama prekinjeni, ker so sovjetski diplomatski predstavniki v Mehiki vršili boljševoško propagando.

Turin, 18. novembra. r. Velik sneg je v Turinu in okolici povzročil velika opustošenja. Mnogo električnih vodov in telefonskih zvez je prekinjenih, tako da so nekatera dela mesta brez luči. Promet cestne železnice je bil več ur ukinjen. V okolici mesta so zlasti trpeli sadni vrtovi. Turinska brežičnica postaja je morala ukiniti svoj obrat.

Japonske zahteve Rusiji

Tokio, 18. novembra. r. V verbalni noti, ki je bila izročena ruskemu poslaniku Jurerevu, predlaga japonska vlada, naj bi se Rusija obvezala, da ne bo gradila ob rusko-madžarski meji nobenih utrd. Pri tem opozarja na to, da je demilitarizacija ruske meje med Korejo in Sibirijo predvidena že v portsmouthski pogodbi. Dalje poudarja nota, da je demilitarizacija madžarsko-sibirske meje pogoj za pakt o nenapadanju med Japonsko in Rusijo. Končno ponovno zanika nota, da so japonska vojna letala letela nad ruskim ozemljem.

Praški špijonažni proces

Praga, 18. novembra. r. Po večdnevni tajni razpravi je bila danes proglašena obsodba v špijonažnem procesu proti Rudolfu Richter-Vogelsingerju in 15 obtožencem, ki so bili večinoma nameščenci škodovih tovarnic. Po obtožnici je bil Richter-Vogelsinger član sovjetsko-ruske špijonažne centralne v Berlinu, Richter-Vogelsinger je bil obsojen na 7 let težke ječe, dva druga obtoženca na 6 let, nekateri na 4 in 3 leta, 5 na 3 mesece ječe. Trije obtoženci so bili oproščeni.

Sodniki za državno prvenstvo

Odbor za delegiranje sodnikov je končno vendarle določil sodnike za jutrišnje tekme. Za ljubljansko srečanje med Primorjem in Jugoslavijo je bil prvotno določen Nedoklan iz Splita, ki pa je odneval, isto tudi mestu njega določeni g. Šitič. Odbor je sedaj določil za sodnika g. Rosenfelda iz Zagreba (rezerva Willer). Tekmo RSK v Gradinski sodi eporazumno g. Mika Popovič, Hajduk v Concordia pa g. Padijen.

INOZEMSKÉ BORZE

Curih. Pariz 20 1975, London 16.66, New York 319., Bruselj 72., Milan 27.20, Madrid 41.90, Amsterdam 208.15, Berlin 123.15, Dunaj 57.50, Praga 15.3250, Beška 57.90, Bukarešta 3.05.

Deset vojnih zapovedi Hitlerja

Ta navodila predstavljajo smernice, po katerih naj se ravna nemški zastopniki v inozemstvu ter določajo v glavnem:

1. Nepomirljiv nasprotnik Nemčije je in ostane Francija, ki zasluje tako demokratsko, kakor tudi narodnosocialistično Nemčijo s svojimi zatiralnimi načrti.

2. Anglija je najmočnejši in najvarnejši zaveznik Francije in se je zaradi tega treba boriti zoper njo z vsemi sredstvi. Gre pred vsem za to, da se skale dobri odnosi med Anglijo in Francijo.

3. Sedaj je v teku akcija, da se porušijo vojaška zveza med Francijo in Anglijo.

4. Nemčija mora preprečiti vsako konsolidacijo na Balkanu.

5. Nemčija noče še nadalje prenašati versailleskega diktata in stremi po reviziji te pogodbe potom pogajanj, če pa bo treba, pa tudi z drugimi sredstvi (z nasiljem!).

6. Vrnitev Posaarja je v ospredju nemških zahtev in Nemčija se kljub lokarnski pogodbi ne bo nikdar odrekla svojih pravic do Alzacije-Lorene.

7. Čeprav kaže sedaj Nemčija napram Poljski veliko spravljivost, bo vendar v

bodočnosti uveljavila vse svoje zahteve glede Poljske.

8. Cilj nemške zunanje politike je zopetna pridobitev vseh v vojni izgubljenih ozemelj in priključitev vseh nemških narodnih manjšin v Evropi.

9. Prav tako hoče Nemčija zopet pridobiti vse svoje nekdanje kolonije in to neposredno brez posredovanja Društva narodov.

10. Nemčija zahteva absolutno enakopravnost glede oboroževanja brez vsakršne mednarodne kontrole, tudi če bi se taka kontrola uvedla ne samo za Nemčijo, marveč za vse države.

Ob koncu naglašajo navodila, da je položaj v Nemčiji zelo resen ter da si vlada skrbno prizadeva izgraditi nemško oboroženo silo, da bo čimprej pripravljena tudi za morebitne vojne zapletitja.

Nadaljnja navodila se nanašajo na širjenje nemške propagande v inozemstvu, če treba tudi s podkupovanjem listov, novinarjev in slično, samo da se prikrijejo pravi cilji nemške politike.

Nemška vlada je ta razkritja seveda demantirala, toda »Petit Parisien« poudarja, da jih v polnem obsegu vzdržuje in jih bo izpolnil še z objavo drugih tajnih dokumentov, ki dokazujejo, kake načrte zasleduje nemški režim.

Nemška vlada sama potrjuje

V popolnem nasprotju z berlinskim demantiranjem pa je oficijelna nota, ki jo je te dni dostavila nemška vlada Mussoliniju, ki si je nadel nalogo posrednika med Nemčijo in velesilami. V tej noti označuje nemška vlada svoje zahteve in predvsem poudarja, da zahteva povrnitev nemške vojske za 300.000 mož, razen tega pa pravico neomejenega oboroževanja z vsemi onimi vrstami orožja, ki naj bi se v smislu razpraz na razorožitveni konferenci odpravilo. Mednarodno kontrolo oboroževanja Nemčija absolutno odklanja. Ob koncu pa pravi

nota nemške vlade, da veljajo vse te zahteve samo za primer, da pride z ostalimi velesilami do sporazuma. Če pa do tega sporazuma ne pride, si pridržuje Nemčija svobodne roke tako v pogledu oboroževanja kakor tudi v pogledu vseh drugih akcij, ki jih bo smatrala za potrebne.

Navedbe te note se čudovito strinjajo s tajnimi navodili nemškimi zastopnikom v inozemstvu, a vse skupaj postavlja v pravo luč postopanje Nemčije v zadnjih mesecih, ki je bilo v marsikaterem pogledu nerazumljivo.

Razorožitvena konferenca se bo nadaljevala

Vodilni državniki so se sestali v Ženevi k posvetu — Francija za neokrnjeno nadaljevanje pogajanj

Pariz, 18. novembra. AA. Zunanji minister Paul Boncour je odpotoval v Zenevo sinoči ob 22. Z njim sta potovala delegata Massigli in Garnier. Paul Boncour je potoval v Zenevo z istim vlakom kakor angleški zunanji minister Simon in angleški delegat Eden.

Pred odhodom iz Pariza je Paul Boncour dal novinarjem tole izjavo:

»Zadovoljen sem, da lahko potujem s svojimi angleškimi prijatelji. Vedno smo bili mnenja, da se morajo razorožitvena pogajanja vršiti v naravnem okviru Zeneve. To sva s predsednikom vlade poudarila tudi tekom zadnje razprave v zbornici. Ko so mi včeraj moji angleški prijatelji naznanili, da potujejo v Zenevo in ko so me vprašali, kakšni so moji nadaljnji načrti, sem jim odgovoril, da bom potoval z njimi, da se morem udeležiti vseh tistih razgovorov, ki bi utegnili pospešiti razorožitve.

Zeneva, 18. novembra. AA. Predsednik razorožitvene konference Henderson je prejel od predsednika mednarodne zveze bivših bojevnikov in invalidov brzojavko, v kateri ga poziva, naj kljub vsem oviram in težkočam, ki se pojavljajo z vseh strani vztraja pri svoji visoki nalogi. Člani te zveze so neomajno prepričani o absolutni

potrebi razorožitvene konvencije, ki edina more rešiti ogroženi mir.

Henderson je odgovoril brzojavno, da bivši bojevniki lahko računajo nanj in da bo izpolnil svoje dolžnosti v Ženevi vse dotlej, dokler bo kaj upanja, da bodo vlade prevzele svoje dolžnosti. Nisem se izguj bil vsega upanja, pravi Henderson dalje, težko pa mi bi bilo nadaljevati v nedavnih okoliščinah. Nujno je potrebno preiti k praktičnim sklepom, ker je tako bo mogoče uveljaviti konvencijo. Hvaležen vam bom za vsako podporo, ki mi jo boste prožili v kritičnih trenutkih, kajti ta podpora bi bila neposredna.

Pariz, 18. novembra. AA. Po zadnjih vesteh iz Zeneve kaže, da bo po ženevskih pogajanjih, ki bodo trajala samo nekaj dni, središče razorožitvenih razgovorov preneseno v Rim. Kakor trde ženevski dobro poučeni krogi je predsednik angleške vlade Macdonald že obvestil Mussolinija, da bi se razorožitvena pogajanja v italijanski prestolnici lahko vršila že v najkrajšem času. Ta pogajanja ne bi bila omejena zgolj na zastopnike velesil. V Rimu so ta Macdonaldov predlog sprejeli z navdušenjem. Kmalu nato se je vršil telefonski razgovor Simona s Hendersonom in je Simon odpo-

Izhod iz finančne krize

Originalno predavanje g. Zorana Hribarja pod okriljem ljubljanske sekcije UJIA

Ljubljana, 18. novembra. Sročil je g. Zorana Hribarja predavanje pod okriljem ljubljanske sekcije UJIA v družinskem lokalnem v kuzini. Udeležba ni bila tako lepa kot prvič, in bilo je precej poslušalcev, ki se niso udeležili prvega predavanja. Predsednik sekcije inž. J. Mačkovec je pozdravil udeležence, posebej dekana tehnične fakultete prof. Kralja, M. Spindlerja, pomočnika fin. direkcije v pokojni, tajnika DZ F. Uratnika, dr. Lapajne, dr. J. Koceta i. dr. Predavatelj je prešel kmalu k nadaljevanju, sklicujoč se na izsledke prejšnjega predavanja. Osnovni denarni zakon je izrazil v formuli, po kateri je produkt iz množine, hitrosti obkroga in kvalitete denarja enak produktu iz količine, hitrosti obkroga in kvalitete denarja. Naglašal je, da doslej ni bilo nikjer upoštevali tega zakona, ker denarja ne krije produkcija, nego zlato. Da bi pa denar bil to, kar bi moral biti po svojem pravem značaju, je treba primerno organizirati državno finančno upravo. Predavatelj je opisal ustroj teoretične države, ki bi uvedla nov denarni sistem. V glavnem bi bilo treba ustanoviti centralni državni denarni zavod, ki bi deloval na znanstveni podlagi. Del bi se na štiri oddelke, in sicer na statističnega, gospodarskega, davčnega in socialnega oddelka. Statistični oddelki bi zbirali podatke o produkciji, da bi se po njih regulirala denarna množina. Gospodarski bi bil finančni, denarni oddelki, ki bi tudi dajali brezobrestna posojila v izvestnih primerih. Državni oddelki bi opravljali funkcije davčnega urada, a odvisno od prejšnjih oddelkov, na znanstveni podlagi. Socialni oddelki bi vodili socialno skrbstvo, skrbel bi za vse one, ki bi ne mogli delati.

Po predavateljevem mnenju bi se na ta način odpravilo konjunkturno valovanje, produkcija bi se avtomatično uravnovešala po potrebi. V državi s tem denarnim sistemom bi se delili državljani na državne uslužbenke, uslužbenke (delavce), ki bi bili zaposleni v zaslužnih podjetjih, in na svobodne poklice ter voditelje produkcije, torej na tri skupine. Dela bi bilo za vse dovolj. Če bi prišlo v zasebnih podjetjih do teža, da bi bil trg že prenasiten z nekim produktom ter bi se zaradi tega morala skrajšati produkcija (avtomatično), bi bilo treba delavce zaposliti v drugi industriji, pri proizvodnji produktov, ki jih še ni preveč. Ako bi pa ne bilo drugega izhoda, bi država zaposlila odpuščene delavce pri produktivnih javnih delih. Majhna valovanja pri produkciji bi se uravnovešala torej tako, da bi država v času živahnosti proizvodnje izdajala tem več denarja, lahko bi pa tedaj tudi sorazmerno bolj obdavčila producente. Ko bi produkcija začela zastajati, bi morala država zaposlovati delavce, ki bi na ta način zapeljali postali konzumenti.

Predavatelj se je bavil s problemom uravnovešanja produkcije s konzumom iz več vidikov. Končno je dejal, da bi se novi denarni sistem z gospodarstvom lahko izvedel povsem v popolnoma avtarkični državi ali v vesoljni državi.

Debatu je bila še celo zanimivejša od

predavanja. Dr. Lapajna je prišel do zaključka, da bi novi denarni sistem vodil do načrtnega gospodarstva oziroma da bi moral voditi v načrtno gospodarstvo, če bi naj imel kakšen pomen. Vsekakor bi bilo treba regulirati produkcijo, toda kakor hitro se začne posegati v produkcijo, je konec liberalnega gospodarstva, dočim predavatelj pri svoji teoriji dopušča povsem svobodno produkcijo in zasebno iniciativo. — Predavatelj je tolmačil ter zagovarjal s svojo teorijo, naglašajoč, da bi država kontrolirala samo mazo ter po produkciji regulirala denarno množino, a ne tudi produkcije, češ, da bi bilo to nepotrebno, ker se produkcija regulira sama.

Na vprašanje, kdo bi jamčil, da bi producenti uporabljali denar le v splošno korist in da bi ne postali gospodarsko pramočni na škodo množice, predavatelj ni odgovoril dovolj določno. Povedal je, da država pač poveča množino denarja od časa do časa, ko se izkaže, da ga je premalo. Najzanimivejši je bilo vprašanje univ. prof. Kralja, kaj bi delilo racionalizaciji, ko bi podjetja odpuščala delavce ter bi producirala z mnogo manj delavci morda še več. Pozneje je krenila debata nekoliko od bistva stvari, zato niemo elišali pojasniti, ki bi si ga marsikdo najbolj želel; namreč, ali bi državni denarni zavod izdajal denar tudi za delovno silo, produkcijo strojev in kdo bi prejemal to mezo? Tehnični razvoj vodi v smeri, ki je jasna tudi laikom: stroji čedalje bolj izprodirajo ljudi in morda jih bodo kdaj (teoretično) izpodrinili povsem. To pa ni nobena nesreča, temveč nasprotno, velika sreča. Gre samo za vprašanje, kdo je gospodar strojev. Škoda je tudi, da se v debati niso dotaknili vprašanja, kdo bi jamčil, da bi bile meze plačane tudi pravilno, da bi bile določene na podlagi elastičnih zaključkov. Lahko je določiti eksistenčni minimum, nemogoče pa tako enostavno pavšalirati mezo. Ker je denar pravni dokument, ki daje delavcem pravico do produkta, ki ima izvestno ceno, bi moral zanj dobiti enakovrednost za svoje delo. Če bi jo dobil, podjetnik ne bi imel dobička in ne interesa, da vodi podjetje. Delavci bi torej ne prejemali enakovrednosti (dokument bi bil prav za prav lažn), za svoje delo, kar pomeni, da bi se v gospodarskem sistemu ne spremenilo nič bistvenega.

Tajnik DZ F. Uratnik je priznal v debati, da je Hribarjeva teorija zelo zanimiva in na pogled logična, napaka pa je v davčnem sistemu, ker bi podjetja ne bila obdavčena na pravi način, ki bi onemogočil razvoj gospodarstva v sedanji smeri.

Dr. Lapajna je povedal ob zaključku debate, da je Hribarjeva teorija o denarstvu sama na sebi pravilna, da je pa to le vprašanje tehničnega značaja, ki ga je treba povsem ločiti od gospodarstva. Z razširitvijo finančnega vprašanja pa ni pomagano bolnemu gospodarstvenemu organizmu, kajti denarstvo je odvisno od gospodarstva in ne nasprotno.

Po predlogu tajnika Uratnika ob debatu o tem zanimivem vprašanju čez mesec dni, ker se sročil niso še razčistili vsi problemi.

Dragoceno darilo Ptuj

K jutrišnji proslavi 40-letnice ptujskega Muzejskega društva

Ljubljana, 18. novembra. Ptuj ni samo med našimi najstarejšimi mesti z najčistnejšo zgodovino, ni samo med najzanimivejšimi in najprejanejšimi mesti s svojimi zakladi umetniških in zgodovinskih spomenikov in raskolepno okolico, temveč je Ptuj navzile temu, da je le malo mestec, z manjšim številom prebivalstva, kakor ga imajo nekatere vasi na vzhodu države, gotovo na prvem mestu in za zgled vsej Jugoslaviji, kako spoštljivo varuje svoje starostnosti.

Velik praznik praznuje jutri Ptuj, ko obhaja 40-letnico za Ptuj in okolico ter za napredek naše in tuje znanosti in kulture zaslužnega Muzejskega društva. Vsi Slovenci in vsa Jugoslavija je ponosna na delo in uspehe vedno skromnega, marljivega in požrtvovalnega ljubljana, saj Muzejsko društvo v Ptuj ob tej priliki zasluži čestitke vseh, ki jim je mar čast in ugled domovine. Mnogo priznanj bo jutri prejelo Muzejsko društvo z vseh strani, gotovo je pa najlepši dar knjiga »Časopisa za zgodovino in narodopisje«, ki jo ob jubileju Muzejskemu društvu v Ptuj in njegovega mnogoletnemu članu ter neumornemu raziskovalcu Poetoviju, notarju Viktorju Skrabarju poklanjajo Muzejsko in zgodovinsko društvo v Mariboru ter uredništvo te očiščene revije.

Slavnostna ptujska številka mariborskega »Časopisa« ima 200 strani s prispelimi najzanimivejšimi strokovnjakov, razen tega pa še 41 listov prilog s slikami, a tudi v tekstu je več ilustracij. Takega darila ni posvetilo še nobeno naše znanstveno društvo svojemu delavnemu sosedu, poudariti pa moramo tudi, da to bogato darilo prihaja z naše skrajne severne meje ter prinaša čestitke, pohvalo in zahvalo delavcem v malem in ogroženem provincialnem mestu.

V upoštevanju in vrednotenju velikega dela za raziskovanje Poetovije, velikega dela v skrbi za ustanovitev in razvoj muzeja in velikega dela, ki ga je izvršilo Muzejsko društvo v Ptuj, ko je budilo in gojilo kulturne tradicije preteklosti, tako da je danes Ptuj v kulturnem pogledu med prvimi mesti vse Jugoslavije ter tako vzor vsem sosedom in ponos naše znanosti, so čestitke ustvarili za darilo delo, s kakršnim se tudi ne more ponasati nobeno naše mesto razen Ptuja.

Po posvetilu in čestitki »Na pot!« objavlja ptujski okoliški rojak, slavni učejak univ. prof. dr. Matija Murko svoje »Spomine na Ptuj, Franjo Baš na 30 straneh opisuje »Historično-geografski razvoj Ptuja«, univ. prof. dr. J. Kelemina toponomastično prikazuje »Hajdino«, univ. prof. dr. Balduin Saria, ki je med najznamenitejšimi raziskovalci stare Poetovije, pa piše o svojih novih raziskavanjih, zlasti pa o izkopavanju na prostoru nekdanjega dolmnikanskega samostana, o rimskih najdbah na Tyrsevem trgu in o mitreju na Vurbergu. Avtor slovitiga dela o Poetoviji dr. Mihovil Abramčič iz Splita je prispeval temeljite »Opaske k nekim spomenikom starega Poetovija«, univ. prof. dr. Milko Kos pa objavlja svoje najnovejše izsledke »K postanku ograde meje med Dravo in Rabo«, a univ. prof. dr. Fran

Ulešič razlaga »Etimologijo imena reke Pesnice«, Hinko Družovč iz Maribora pa opisuje »Dva pergamenta s koralnimi notami v ptujskem muzeju. Največjega pomena s prispevki konservatorija dr. Franja Steleta« K stavbi zgodovini dominikanskega samostana v Ptuj, kjer podrobno opisuje in s slikami ponazarja to prastaro umetnino, »K zgodovini prezidave minoritske cerkve in samostana v Ptuj ob koncu 17. stoletja« je pa napisal zanimiv članek ovdetni in pisatelj dr. Alojzij Remec v Ptuj. Prof. dr. Anton Sovrč objavlja razpravo »Jurij Hauptmann, Apologus carminicus de horrenda contagione Pettovinis«, a zaslužni predsednik mariborskega Zgodovinskega in Muzejskega društva ter urednik »Časopisa« dr. Fran Kovatič piše o »Nameravanem škofjskem sedežu v Ptuj, dr. Janko Glaser pa o prvih ptujskih tiskih. Slavljence Viktor Skrabar je opisal življenje in delo najznamenitejšega ptujskega zgodovinarja »Simona Povodna«, prof. Fran Kotnik iz Celja pa »Ptujskega kronista patra Ludvika Pečka«, tako da imamo v tej jubilejni knjigi orisane najstarejše tri slovenske kroniste ptujskega mesta in okolice: Hauptmanka, Povodna in Pečka. Anton Oven iz Maribora je prispeval »Ptuj in Meško«, nato pa konservator dr. Fran Stele slika ponosno delo za »Umetnostno zgodovino v Ptuj po vojnih. Kako ogromno je o Ptuj že napisanega, vidimo iz »Bibliografije o Ptuj, ki jo je zbral Franjo Baš, skromni zadnji dve strani s poročilom o delovanju Muzejskega društva v Ptuj v minulemu letu sta pa najslajnejši dokaz za vedno še mladostno energijo in razmah ljubljana, ki mu tudi mi z največjim občudovanjem njegovih uspehov čestitamo k jutrišnjemu nad vse častnemu prazniku.

Cigareta kot zobotrebec

Ljubljana, 18. novembra.

Tega izuma še ni nihče patentiral, s čimer bi bilo zelo prizadežati naši kadilci. Nismo ga tudi še javno priznali, kar ni v splošnem interesu.

Izum je neprecenljive vrednosti in v posebno čast si bo smel šteti tisti, ki bo znal opisati in naštetih njegove dobre strani in nedogledne posledice. Če bo pa kdo stikal za iznajditeljem — ne izumiteljem! — novega kombiniranega civilizacijskega predmeta, ga ne bo mogel najti, ker je tudi v tem primeru več istoslovnih iznajditeljev. Ljudem morda še ni dovolj jasno, kako izrednega pomena je nova iznajdba. Izmed drugih dobrih strani je n. pr. tudi ta, da gostilniškim gostom ne bo treba več uporabljati nehygieničnih zobotrebcev, ki se valjajo po mizah poleg pepelnikov in solmic. Gost si bo enostavno prižgal cigareto. Nekaj časa bo kadil, namestu, da bi si drezal po željosti. Na ta način si bo dezinficiral ustno duplino, končno si bo

pa lahko tudi izbežal iz šrin ostanke gušča. Med kajo se namreč cigareta spremeni v obilen in higieničen zobotrebec. Vsa cigareta ne pogori, čeprav njen stržen posuješ z žveplom. To je njena imenitna lastnost, ki so jo kadilci odkrili šele nedavno.

Razumljivo, da nekateri niso sprejeli novih cigaret s popolnim razumevanjem ter sploh ne znajo uporabljati novega izuma. Upamo, da so nezadovoljnejši in konservativci v manjšini ter da bo novi praktičen predmet povsod prodrl zmagoslavno. Zdaj se baje kadilci celo branijo modernih cigaret. Tej iznajdbi pač tudi ni naklonjena usoda v začetku kot ni bila še nobeni. Ščasnoma se pa bodo kadilci sprizgajali s temi cigaretami in marsikdo bo sprevidel, da jih je vredno kupovati že zato, ker se počasi lahko nabere cela kladra drv. Dandanes vendar nihče ne pobira drv na cesti, zlasti tako suhih ne. Čemu se torej kujate, spoštovani kadilci? Če se že na noben način ne morete sprizgajati z novimi cigaretami, se boste prej ali slej z mislijo, da vam ni treba kaditi. Menda ni kadilca, ki še ni sklenil v svoji srečni uri, da se bo odvadil kaje. Zdaj je torej tudi za to najlepša prilika.

MARLENE DIETRICH

Ganglova proslava v Hrastniku

Hrastnik, 16. novembra. Danes zvečer je priredilo sokolsko društvo svečano proslavo 60-letnice rojstva br. E. Gangla. Lepa proslava je pokazala, da ima br. Gangl tudi v Hrastniku lepo število prijateljev. V dvorani so bile na proslavo letnice 1873, 1903, 1923. Glavna zasluga za tako velik uspeh prireditve gre tukajšnjemu Glasbenemu društvu, ki je pod vodstvom br. Candra izpopolnilo program svečanosti.

Brat starosta Groznik je otvoril svečano ter prečital pozdravno brzojavko br. Ganglu, ki je bila z navdušenjem sprejeta. Nato je podal besedo prosvetarju br. Mahkoti, ki je v izčrpnem govoru orisal življenje in plodno nacionalno ter sokolsko delo sokolskega vodje. Svoj govor je zaključil z besedami br. Gangla: »Slava domovine je naš ponos in naša sreča. Po govoru br. prosvetarja je zapel mešani zbor glasbenega društva pesem »Barčico«. Sestra Paternostrova je krasno recitala tri Ganglove pesmi »Sokolsko bratstvo«, »Slovenska zemlja« ter »Začetek in konec«. Brat Cander jebral odlomke iz Ganglove brošure »Tyrsevo sokolstvo« in »O sokolski ideji«. Brat Volk je recital Ganglovi pesnitvi »Bela Krajina« in »Sokolsko«. Na kraju je meški zbor glasbenega društva zapel venček Candrovih narodnih pesmi. Vse točke programa so bile podane zelo lepo in so napravile na prisotne najlepši vtis.

Opazilo je se je žal tudi ob tej priliki, da bi bila udeležba lahko večja.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM V SISKI — Tel. 33-87

MARIJA JERITZA najslavnejša sodobna svetovna pevka v edinstvenem vefilmu **VELIKA KNEGINJA ALEKSANDRA** PAUL HARTMANN SZOKE SZAKALL — LEO SLEZAK Predstave samo danes v soboto ob 1/2. in 1/2. uri in jutri v nedeljo ob 3., 5., 7. in 9. uri. V ponedeljek dne 20. novembra pride PESEM ZA TEBE v glavni vlogi Jan Kiepura! Pride!

Naše gledališče

DRAMA

Zacetek ob 20.

Sobota, 18. novembra: Praznik cvetočih česnj. Premijera. Izven. Nedelja, 19. novembra ob 15: Okence. Izven. Globoko znižane cene. — Ob 20: Sveta Ivana. Izven. Znižane cene. Ponedeljek, 20. novembra: V agoniji. Red A. Torek, 21. novembra: Pravica do grcha. Gostovanje v Celju.

Praznik cvetočih česnj. Drevi ob 20. uri je v ljubljanski drami premijera drame »Praznik cvetočih česnj«, ki jo je napisal znani nemški pesnik Klumbud (avtor »Kroga s kredco«). Dejanje se vrši na Japonskem blizu Tokia v neki vaški soili v letu 902. Mladega mikada igra g. Jan, deklico, ki se žrtvuje za mladega cesarja, ga. Vida Juvanova, njeno mater ga. Saričeva, očeta g. Debevec. Tiranov vazal je g. Skrbinek, vaški učitelj g. Gregorin, njegova žena ga. Marija Vera. Tri starce romarje predstavljajo gg. Potokar, Plut in Sancer. Režija je Debečeva. Obisk prekrasne pesniško vznešene drame najtopleje priporočamo. Predstava je izven abonmaja.

Poslednjič v sezoni se igra jutri v nedeljo ob 3. uri popoldne veseliga »Okence« z g. Gregorinom, go. Rakarjevo in go. Gabrijelčevico. Cene so izredno nizke od 5 do 15 Din.

Na opernem odru »Turške kumare« so v nedeljo popoldne ob 3. uri z g. Cesarjem in g. Kraljem v glavnih komičnih vlogah. Ta burka je prišla v modo in jo posebej doslej najodličnejše obdobje, hiša je bila še vedno polna, zabava sijajna. Veljajo znižane cene.

OPERA

Zacetek ob 20.

Sobota, 18. novembra: Tosca. Gostujeta ga Zinka Kuncova in g. Ivan Franci. Izven. Znižane cene. Nedelja, 19. novembra ob 15: Turške kumare. Izven. Znižane cene. — Ob 20: Traviata. Izven. Ponedeljek, 20. novembra: Zaprti. Torek, 21. novembra: Pikova dama. Red C.

»Tosca« se poje drevi ob 20. uri po znižanih cenah. Glavne vloge pojo ga. Zinka Kuncova (Tosca), g. Ivan Franci (Cavaradosi) in g. Primožič (baron Scarpia).

Dirigira kapelnik Neffat, režija je Primožičeva. Ponovno poudarjamo, da veljajo znižane cene.

»Traviata« v ljubljanski operi. Prva repriza Verdijeve opere Traviata bo v nedeljo 19. t. m. zvečer ob 20. uri. Glavne vloge pojo ga. Gjurgjenac, g. Gostuš in g. Janko. Dirigira kapelnik Štrifor, režija je Kreftova. Traviata je imela na letošnji premijeri naravnost ogromen uspeh. Nosi silka glavne vloge ga. Gjurgjenac je nedosežna. To je priznala kritika in pri premijeri polno gledališče. Nedeljska predstava je izven abonmaja.

Naredba o markacijah

V »Službenem listu« št. 93, z dne 18. t. m., je objavljena naredba bana dravske banovine o zaznamovanju poti, stez in smuških smeri (o markacijah) v dravski banovini. Naredba se glasi:

1. Poti, steze in smuške smeri na ozemlju dravske banovine, ki služijo turističnemu prometu in smučarstvu, se zaznamujejo tako:

a) Barvna znamenja (markacije) so sestavljena iz dveh krogov, izmed katerih je zunanji rdeč barve in v obliki obroča obkroža notranjega, ki je bele barve. Velikost znaka se ravnja po oddaljenosti. Ta znamenja so naslikana na debelih, na poslopjih, na stenah in na drugih vidnih mestih v primernih razdaljah. Paziti je treba, da v estetskem oziru ne kvarijo zgradb in drugih sličnih objektov.

b) Kazipotne tablice so lesene, kovnaste ali iz kake druge trvarne in redno v velikosti 21x24 cm. Na tablici, ki mora biti rdeče barve, je napisano z belo barvo ime kraja ali planinske koč, do katere vodi doletna pot ali steza. Poleg imena se označi dolžina poti ali steze, in sicer za vznožje poti v kilometrih, drugače pa v urah. Smer se označi s puščico pod napisom. Kazipotne tablice se pričvrščajo na kole, debla, na poslopja in druga primerne mesta tako, da se lahko opazijo.

c) Tablice za slepe poti se postavljajo na križiščih, odkoder se odcepi slepa pot. Na tablici je puščica, ki ima namesto konice navpično črto, potem pa je označena dolžina poti v kilometrih ali urah. Velikost teh tablic je 12x25 cm, pleskane so rdeče, znak in napis pa sta bela.

d) Smerna znamenja kažejo smer poti ali smer smučarske steze. Spodnja in zgornja tretjina je rdeča, srednja tretjina pa bela.

Tablice se pričvrščajo na kole v višini 3 do 4 m. Kole je treba postaviti vzdolž poti, odnosno smuške smeri tako, da je znak viden in da kaže točno smer. Kol, na katerem je pričvrščeno znamenje, se mora uvrstiti na spodnjem koncu tako, da ga ne more veter zasukati v drugo smer. Pod zimsko smerno znamenja se pritrjuje pod znamenjem, pravokotno na smer poti, še rdeče obročeno, poševno kvadratno znamenje, tako da smučarja opozori na smerno znamenje. Smerna znamenja se lahko naslikajo tudi na stene ali na druga vidna mesta tako visoko, da jih sneg ne zakrije. Smerna znamenja se postavljajo, kjer je potrebna turistu ali smučarju orientacija, posebno pa tam, kjer se menja pot ali steza ali smuška smer.

2.

Prepovedano je uničenje, odstranitev, poškodovanje in neupravičeno postavljanje ali napravljanje v § 1. opisanih orientacijskih naprav kakor tudi postavljanje drugegačnega znamenja za turistične in smučarske namene.

3.

Vsa znamenja iz § 1. postavlja in vzdržuje Slovensko planinsko društvo v Ljubljani, odnosno njegove podružnice. Po potrebi sodeluje Slovensko planinsko društvo radi oznamovanja z drugimi interesiranimi društvi in korporacijami. Obraca se lahko za pomoč, in sicer po službeni oblasti, na žandarmerijo in po pristojnih starih na organe finančne kontrole in gozdarske organe. Na enak način skrbi tudi, da se ti znaki ne uničijo, odstranijo, poškodujejo, postavljajo po neupravičenih ali napravljaajo za turistične in smučarske namene drugačna znamenja.

O sporih, ki bi nastali radi oznamovanja poti, odloča kraljevska banska uprava po zaslišanju Slovenskega planinskega društva.

4.

Slovensko planinsko društvo vodi pregled zaznamovanja poti in smuških smeri. Dolžno pa je s tem, nuditi državnim oblastvom na zahtevo vse podatke.

5.

Stari znaki, ki ne ustrezajo predpisom § 1., se postopno zamenjajo z novimi.

6.

Uničenja, odstranitev, poškodovanje, neupravičeno postavljanje ali napravljanje v § 1. navedenih orientacijskih naprav in postavljanje drugačnega znamenja za turistične in smučarske namene, se kaznuje, kolikor dejanje ne spada pod strožje odredbe kazenskega zakonika ali § 9. zakona o izpremembah in dopolnitvah uradbe o zaščiti javnih cest in varnosti prometa na njih (»Službeni list« št. 616-81 iz leta 1931.), po členu 69. zakona o notranji upravi z denarno kaznijo od Din 10.— do 1000.—, ob neplačilu denarne kazni v odrejenem roku pa z zaporom od 1 do 20 dni.

7.

Ta naredba dobi obvezno moč 30. dan po razglasitvi v »Službenem listu« kraljevske banske uprave dravske banovine v Ljubljani.

Iz Celja

—c Zalski gledališki oder bo gostoval v nedeljo 19. t. m. ob 16. v Celju in uprizoril v veliki dvorani Narodnega doma novo, uspešno opereto učitelja Radovana Gobca »Hmeljsko princeso«.

—c »Sovražna letalca nad Celjem«. V sredo 22. t. m. ob 14. do 16. bo prirejen »zračni napad« tudi na Celje.

—c Velik rokalo — instrumentalni koncert priredel celjska pevka društva na praznik uedinjenja v petek 1. decembra. Sodelovalo bo 90 pevki in pevcev ter 30 godbnikov.

—c SK Atletik : SK Jugoslavija. V nedeljo 19. t. m. ob 14.30 se bo pričela na Glaziji družozaradna prvenstva na nogometna tekma med Atletiki in SK Jugoslavijo. Delegirani sodnik je g. Oberlinter iz Laškega.

—c Nočno lekarniško službo ima do vsakega petka 24. t. m. lekarna »Pri križu« na Kralja Petra cesti.

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Sobota, 18. novembra katoličani: Odon, Oliva, pravoslavni 5. novembra. Jutri: Nedelja, 19. novembra katoličani: Elizabeta, Jelisava, pravoslavni 6. novembra.

DANASNJE PRIREDITVE.

Kino Matia: Noč velike ljubezni. Kino Ideal: Past. Kino Dvor: Dve siroti. Kino Siska: Velika kneginja Aleksandra (Marija Jeritza).

Sentjakobsko gledališče »Deseti brat« ob 20.15 Mestni dom. Castniki ljubljanske garnizije družabni večer v Oficirskem domu.

Sokol na Viču prosvetni večer ob 20. v Sokolskem domu.

PRIREDITVE V NEDELJO.

Kino Matia: Noč velike ljubezni. Kino Ideal: Past. Kino Dvor: Dve siroti. ZKD: »Sveta gorat« ob 11. dopoldne v kinu Matici.

Kino Siska: Velika kneginja Aleksandra.

Sentjakobsko gledališče »Deseti brat« ob 20.15 Mestni dom.

Dramski odsek Sokola Viz »Divji lovec« ob 20. v Sokolskem domu.

Lutkarski odsek Československe Obce ob 16. v Narodnem domu.

SPORT.

Primorje: Jugoslavija na igrišču Primorja ob 14.

DEZURNE LEKARNE.

Danes in jutri: Mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in Trnkoczy, Mestni trg 4.

Izpod sita

Gospod urednik!

Nikar ne zamerite, da Vas že zopet nadlegujem. Sicer pa nisem jaz kriv, da se gode na svetu tako čudne reči. Včeraj ste poročali, da zahtevajo naši čevljarji svoje pravice in da hočejo nagnati Bato iz naše mile domovine, ker jim dela prehuo konkurenco. Prav je tako, jaz stojim na stališču: Dajte cesarju, kar je cesarjevega in bogu, kar je božjega. Zoper take zahteve ne sme biti ugovora in je torej celokupna javnost na strani naših vrlih čevljarjev. Toda poročali ste tudi, da so bile včeraj v znak protesta zaprte za Ljubljani vse delavnice in prodajalne čevljarjske stroke ter da je celo Bata zaprl svojo prodajalno in popravilnico, na vrata pa napisal, da je storil to iz solidarnosti. In tu tiči vzrok, da sem sklenil obrniti se na Vas, gospod urednik.

Čast, komur čast, in slava kavalirjem, ki jih je med nami vedno manj! Če kdo protestira proti meni in me srdito napada, pa se strinjam z njim in ga iz solidarnosti pri tem delu podprem, sem kavalir prvega reda in zaslužim javno priznanje. Toda pomislite! Ljudje božji, kaj bo, če bodo vaši vrli čevljarji odgovorili na kavalirstvo z enakim kavalirstvom. Jutri se nam utegne pripetiti, da bo sklicala Bata protestni shod proti svoji konkurenci in bo v znak protesta zaprl svojo trgovino in popravilnico. A naši čevljarji utegnejo storiti iz solidarnosti in kavalirstva isto, pa bomo imeli vrata kosmatega. V raztrganih čevljih ali celo bosi bomo morali gaziti brozgo in blato, ker nam ne bo hotel nihče čevljev prodati, niti popraviti. Danes bo zaprto iz solidarnosti pri eni, jutri pa pri drugi konkurenci, račun tega konkurenčnega prijateljstva iz solidarnosti bomo pa morali plačati mi, ubogi meščani. Svetujte torej obema konkurencom, naj v solidarniziranju ne gresta predaleč, ker bi utegnili to nakopati največje zlo na glavo vsem prizadetim. Eden v imenu vseh.

Specialistka za žen. bolezni in poročništvo

DR. MIRA FINK

se je preselila

v Gledališko ulico št. 16, I. nadstropje (Dukičev blok 2)

in redno ordinira od 9. do 11. dopoldne in od 3. do 5. popoldne. Štev. tel. 30-08.

4479

Iz policijske kronike

Ljubljana, 18. novembra.

Policija se zadnje čase zelo zanima za sumljive elemente, ki se potikajo po mestu in je aretirala več takih delomrznecev. Med drugimi so aretirali zaradi potepušstva brezposelnega delavca iz Begunj Jožeta Stražarja in kleparskega pomočnika Ivana Romiha iz Trbovelj. Policijski agenti so tudi prijeli 27letnega Josipa Palčiča iz Grčavev pri Blokah, ki je bil za tri leta izgnan iz Ljubljane, pa se je vseeno vrnil in se potikal po raznih hišah. Osumljen je tatvine perila.

Policija je odredila strogo kontrolo v manjših prenočiščih, kamor se prav radi zatekajo zaljubljeni parčki. Davi je v zgodnjih jutranjih urah zalotila več lahkoživih deklet, za eno teh se zanima tudi sodišče.

Z Raketa se je pripeljal v Ljubljano madžarski državljani Lajos Rubinstein in je na policiji prijavil, da mu je bil na potu ukraden kovček z raznimi predmeti v vrednosti 5000 Din. Razne okoliščine so govorile proti Rubinsteinu privedovanju. Začeli so ga natančneje zasliševati in je končno Madžar priznal, da je tatvino fingiral, ker je brez denarja. Menda je možakar računal, da mu bo policija izplačala 5000 Din. Zdaj raziskujejo, če morda nima Rubinstein kaj drugega na vesti, potem ga bodo oblasti odpravile čez mejo.

Sport

— SK Ilirija. (Smučarski odsek.) Gimnastične vaje za dame so vsak ponedeljek in četrtek od 1/4 do 1/8. Za tekmovalce vsak terek in petek od 1/4 do 1/8 v garderobi na teniških prostorih pod Cekinovim gradom. Treninze vodi g. Tinta. Pouk je za vsakogar brezplačen. Na veterih se sprejmaio tudi novi člani.

To še nič ni.

Gost v restavraciji svojemu sosedu: Vam pa jed imenitno tekne, gospod. Človek kar strmi.

— To še nič ni — morali bi me videti, če sem kam povabljen.

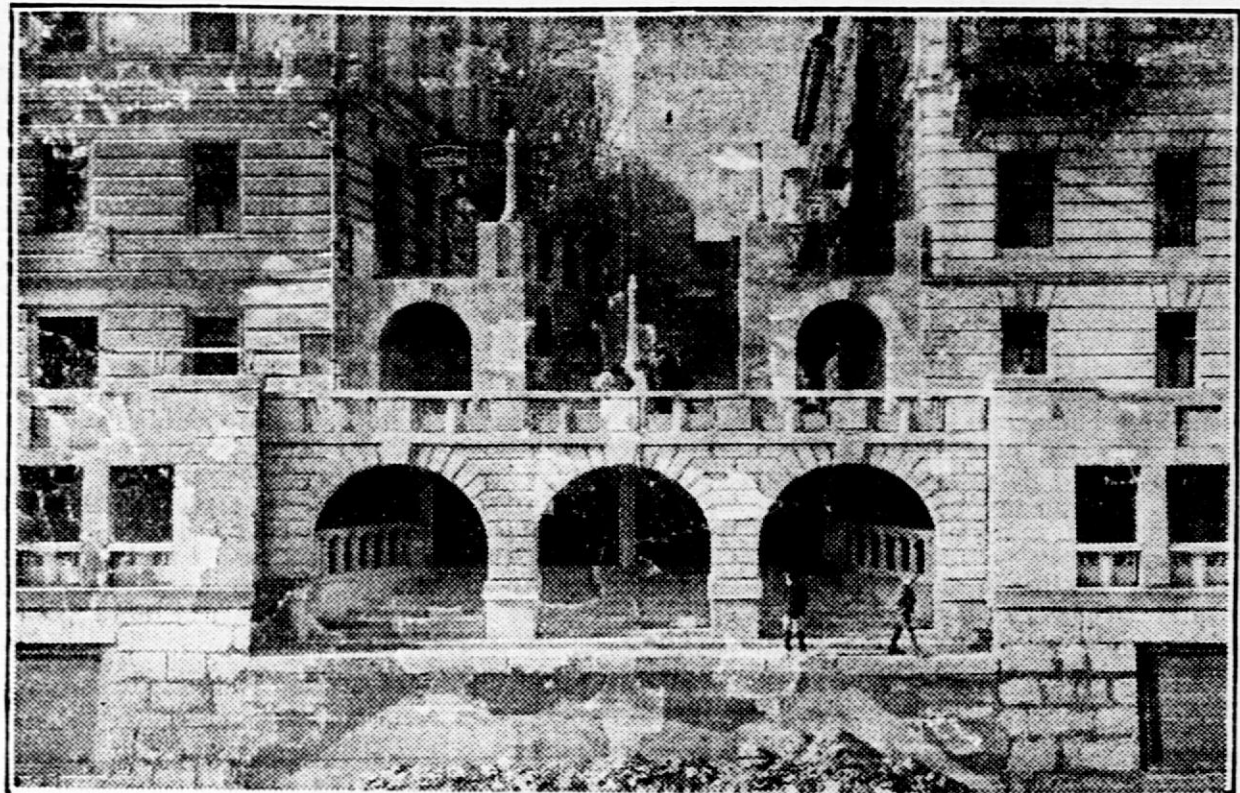

Nov lep kotichek Ljubljane

Stopnišče ob Gerberjevi hiši je dograjeno in z njim je mesto zopet pridobilo na lepoti

Ljubljana, 18. novembra. Po težkem križevem potu moledovanja in prošnja je Ljubljani vendar zagotovljeno, da bo v doglednem času regulacija Ljubljanske končane. Lepa čista reka bo poživljala Ljubljano in jo krasila in ob njej so projektirane najrazličnejše naprave in stavbe, kakor pristanišča, zlasti pa lepi dohotki. Ko so pred vojno tuji napravitelji načrt za regulacijo, so Ljubljano uklenili v pravo težko trdnjavo zidovje, ki dela vso okolico reke mrko in neprijaz-

stopnišča, kamor pridejo na zid razne rastline in drugi vrtnarski okraski. Pod stopniščem, ki ga vidimo na naši sliki, je dvorana, ki tudi danes še ne izpolnjuje svojega namena, pač bo pa prav potrebna, ko bo Ljubljana polna čolnov. Iz te dvorane bomo stopali vanje in sprejemali vse izletnike, ko se bodo vračali z izletov v mesto. Novega stopnišča ni treba opisovati, ker ga nam prav lepo predloča slika, vendar pa opozarjamo Ljubljance na plemenito eleganco kaneliranih svetil-

no. Nikakor se te zidine ne skladajo ugodno s baročnimi hišami stare Ljubljane, ki so ponos našega mesta, niti z lahkočo modernih stavb, zato je pa treba močne betonske utrdbe in fore ob Ljubljani kolikor mogoče prekiniti in poživeti, da ne bodo več tiščali vse živahne vedrine Ljubljane. V starih časih je bila Ljubljana vsa živa, a v bodočnosti jo bo obudil spet sport, ko bodo čolniki mrgoleli po zeleni gladini in bomo na njej prejelali spet izlete v okolico, a tudi veselice z muziko in razsvetljavo.

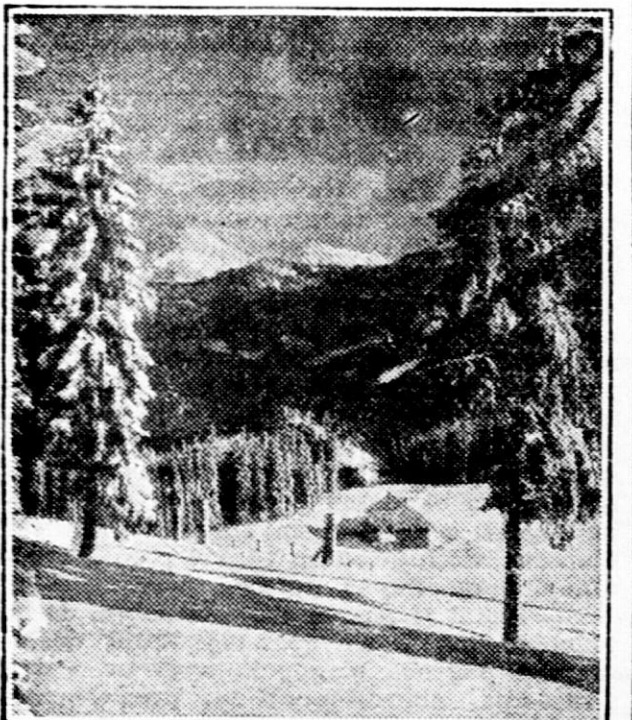
Graciozna eleganca Čevljarskega mosta in bogato razkošna arhitektura tromostovja ležita na kraju najbolj pustega zidovja Ljubljane. Mojster Plečnik je to puščobo prekinil z močno razklenjenim stopniščem ob Gerberjevi hiši ter tako napravil prehod med obema mostovima in tako zvezal ta dva arhitektonska živahna objekta v celoto ter omilil pretečo mrko trdnjavo zidovje ob strugi Ljubljane. Stopnišče je sedaj gotovo, vendar pa njegov učinek se ne prihađa do veljave, ker je struga Ljubljane razdrita in ponajveč še prazna, urejena pa tudi še ni okolica

nikov z interesantnimi kapiteli, prav tako pa tudi na lepo balustrado nad spodnjo dvorano in pred stranskimi prostori te dvorane. Lepote mest ne ustvarjamo samo z velikimi novimi stavbami in regulacijami dolgih cest ter celih četrti mesta, pač pe tudi z ureditvijo raznih slikovitih kotičkov in z efektnimi detajli ter malimi stavbami. Pomislimo samo na ureditev Florjanske cerkve in njene okolice, nadalje na ureditev prijazne cerkvice Sv. Jerneja v Šiški, ki je še v delu, a kar se malih del tiče, imamo predvsem v mislih ureditev Gledališke stolbe ob kinu Matici, zlasti pa seveda naše stopnišče, ki še ni ma pravega imena. Kaj nam pomagajo najlepše ceste z najponosnejšimi stavbami, če so pa male uličice in kotički zanemarjeni in zapušteni? Na vse malenkosti gleda naš mojster Plečnik in povsod najde priliko, da izlušči iz pozabljenosti ali na novo ustvari, da postaja Ljubljana vsak dan lepša, mikavnejša. Sedaj bo pa treba urediti seveda tudi Cankarjevo nabrežje, zlasti pa Dvorni nasip na obeh straneh stopnišča, da bo vredno novega imena praroditelja Ljubljane — Ivana Hribarja.

Prijazne Kofce nas vabijo

Kofce so sicer lahko dostopne, vendar pa nudijo smučarju velik užitek

Ljubljana, 18. novembra. Medtem ko se nam je v dolini komaj šele pokazal sneg, so naše planine že popolnoma prevzele belo odejo. Neprerasteno deževje je sledil sneg in trdno prekril našim goram pobočja in vrhove. Preko dolinskega snega pa je zavela jugovina in neumljeno jemala še to čore malo, kar ga je ostalo.

Ze se ozirajo v planine tisti, katerim prinaša snežna odeja novo veselje in iščejo za smučanje primernih krajev. Zele si valovitih pobočij, lepih in iztečenih strmcov, mimo obširnih planinskih razgledov in udobnega doma. Naša ožja domovina ima toliko različno valovitega sveta, da je iskanje za smučanje pripravnih krajev res zelo lahko. Ni nam treba hoditi daleč kakor morajo — recimo — oni z obširnih ravnic in mnogih drugih, le nekaj kilometrov od doma in že smo med planinami. Vsakdo more dobiti svojemu znanju primeren prostor; začetnik, ki se želi uvaževati v umetnost smučanja, kot uvožen smučar, ki še vedno najde novi skrivnostni sled in si z njo dopolnjuje staro znanje. Blizina smuškega sveta pridobi zlasti pri onih, katerim ne nudi služba tolike možnosti, da bi mogli posvetiti smučanju več ko en dan; zato si žele čim več enodnevnih izletov.

Prav lepa in hvaležna enodnevnna tura se Kofce, iz Trčiča, iz tega važnega turističnega izhodišča za Zelenico, Begunjski-ko in Ljubljanski kot z Babo nas vodi dobro označena pot po zmerno napetem pobočju zdaj ob jasi, zdaj skozi gozd, dokler nas ne dovede po triurni hoji na Kofce. Kofce so obširna, v zgornjem delu dobro napeta jasa, ki se naslanja ob glavni Košutni greben z vzpetino, imenovano Francelj. Lahko, dasi na nekaterih krajih strm prehod s Košutnega hriba na nižje ležečo jaso je prav lep užitek dobrega smučarja, ki lahko vozi lepo in varno.

Nekato tam, kjer se z desne v jaso vrtva smrekov gozd, stoji »Doma na Kofcah«, enonadstropen in vedno okrobovan. Doma napravi prav ugoden vtis. Lična hišica je pravi pomos našim planinam. Lastnik doma je SPD, podružnica Trčič, oskrbuje ga

pa ga. Kvedrova v lastni režiji. Vsega, kar si človek želi, dobi tu. Nizka cena, dobra postrežba in udobje so pridobili domu stalne goste ne samo iz bližnjega Trčiča, temveč tudi iz Ljubljane in oddaljenih mest. Doma ima tudi kapelico pod planinskimi vrhovmi. Oskrbuje službo božjo tržička župnika. Za razvedrilno je tudi poskrbljeno; nov radio in gramofon z izbranimi ploščami so gostom na razpolago.

Vendar bi se motil kdor bi mislil, da ni mogoče s Kofce delati izletov. Prav ugodna tura po rahlo napeti poti je preko šij in Pungrata do »Dovge njive«. Zlasti okoli Pungrata je tako valovit svet, da je le čudno, da ga smučarji ne poznajo bolje. Kdor je bil le enkrat v tem smučarskem rajju, ga bo vedno zopet in zopet obiskal. Ob poti nas pozdravljajo pohlevne pastirske kofce, ki so večinoma ob zimski izpraznjene, medtem ko je v letnih dneh tod pravo planinsko življenje, ki človeka ne hote vzbudi, da bi ostal delj tu, med temi tako prirodnimi ljudmi, katerim je planina življenje in smrt. Obširni razgledi s te poti so nekaj posebnega. Za hrbtom se dviga Košutina reber do 2000 m in še čez, pred seboj pa zagleda v daljini sive stene Kamniških planin, katerim zlasti vedno zahajajoče sonce daje prelesto barvo. Globoke doline, vse obrasle z bujnim gozdom, ki ga ponekod prekine kultivirana ravan, so lep člen med dvema v zunanjem izrazu tako različnima gorskima grebenoma. Romantično prehajanje ravnic je gozdnat del in le-tega v nizki borovnat predel, čigar stezajoči odrastki sežejo v gole, sive pečine — ves ta površinski prehod nam oživlja planinski razgled, dviga raznolikost, omehča trd vtis, ki bi ga mogle pečine napraviti na nas in nas uvaja v skrivnostno življenje zemlje. Lep planinski razgled človeka pritegne k prirodi, da prisluškuje njenim tihim glasovom.

Kofce so planina, ki nudi zelo mnogo, čeprav je lahko dostopna.

Otroci brez posluha bodo peli

Ljubljana, 18. novembra. Biti brez posluha je za marsikoga enako huda pomanjkljivost, kakor napaka v govoru. Za koliko užitek je prikraščen človek, ki mu ni dano dati duška razpoloženju s petjem ali izvajanjem glasbe! Obenem pa je splošno znano, da so baš tisti, ki jih je narava mačehovsko prikrajšala za oster posluh, največji ljubitelji lepe pesmi in glasbe.

V današnji, moderni dobi vsestranskega napredka in doslednega odpravljanja premnogih telesnih hib je dognano, da pomanjkanje posluha ni neozdravljiva hiba. Nasprotno! Dajo se doseči zelo zadovoljivi uspehi celo s tistimi, ki imajo od rojstva najslabši posluh. Seveda, treba je vzgoje, dosledne, sistematične vzgoje in trdne volje.

V vzgajanju mladine, ki nima pravega posluha, tudi Ljubljana noče zaostati. Kakor čujemo, se snuje poseben tečaj, v katerem se bo taka mladina vežbala v dveh skupinah: tisti, ki so skoro čisto brez posluha (povsem »topci« s redke izjeme) se bodo vežbali znotraj, oni s kolikaj boljše

razvitim posluhom, pa vsak drugi dan v primernem času, kakor se bodo starši pač sporazumeeli. Zanimivosti starši dōbe vsa pojasnila na Riebelsovi cesti št. 21, pritrile, dnevno od 13. do 16. ure. Nato bo sklican sestanek staršev, pouk pa se prične predvidoma po 1. decembru. Res da je taka vzgoja med vsemi najtežja, toda ko je enkrat led prebit, se dosežejo uspehi, ki morajo vsakogar presenetiti. Kratko: otrokom se odpre nov svet, ustvarjena jim je nova življenjska radost, zaradi katere bi sicer trpeli svoj živ dan. Zatorej, starši, omogočite glasbeno in pevsko vzgojo prizadetim otrokom, najmanjšim, onim, ki posejajo ljudsko ali srednjo šolo, posebno pa tistim, ki se mislijo posvetiti učiteljskemu poklicu in ki brez posluha ne bodo sprejeti na učiteljskih. Želi boste hvaležnost tistih, ki so vam najdražji!

Naš najmlajši violinist

Ljubljana, 12. novembra.

Na letošnjem novinarskem koncertu v proslavo 15letnice ujedinjenja nastopi tudi najmlajši violinist na državnem konservatoriju v Ljubljani. 12letni Dušan Prevorsek, učenec našega priznanega mojstra prof. Jana Slaisa. Direktorja državnega konservatorija mu je dovolila nastop s posebnim ozirom na to, da bi se številnemu občinstvu, med katerim ne bo manjkalo očetov in mater, nudil najboljši dokaz, kako visoko stopnjo violinskega znanja more doseči gojenec šolo-obvezne starosti, če začne zgodaj s poukom in se vežba vsak dan najmanj po pol ure. K vztrajnosti morajo mladega gojenca navajati seveda starši, še večja njihova skrb pa je v tem, da najdejo za otroka dobrega učitelja, ki skrbri za pravilno izobrazbo in razvoj talenta. Starši, ki zaupajo svoje otroke Glasbeni Matici ali konservatoriju, imajo pač najboljšje jamstvo, da bo otrok dosegel vse, kar mu more nuditi najboljša šola s primerno podporo doma.

V našem violinistu Dušanu ne smemo iskati »čudečnega otroka«. S tako domnevo in nazivom bi dečka le žalili, kajti svoje znanje, ki nudi že prav lep koncertni užitek, je dosegel z vztrajnimi vajami in je sedaj že pozabil na začetne težave, ki so mu izvabile tudi mnogo solza. V tem pozabljenju je naš njegov napredek. Od svojega profesorja je dobil točke v študiranje in vežbo šele te dni in kakor je obvladal druge naloge, tako bo obvladal brez mučnega »gugljenja« tudi to. Nastop najmlajšega violinista bo v skladu s tradicionalno pestrostjo priljubljenih novinarskih koncertov.

Iz Kranja

— Pod okriljem tukajšnje podružnice SPD se bo prihodnji turek ob 18. uri zvečer predvajal v gledališki dvorani Narodnega doma film naših naravnih krasot »Klic narave«, ki ga je izdelal, znani fotograf-amater Cveto Svigelj. Ta film domače produkcije bo gotovo privabil mnogo gledalcev.

— Zaslužno priznanje. V nedeljo popoldne se je v gostilni »Pri Peterku« zbralo polnoštevilno članstvo Streljaške družine v Gorčah z namenom, da izreče zahvalo znanemu organizatorju streljaških družin in vnetemu propagatorju njihovih vzvišenih idej tukajšnjemu vojaškemu referentu g. Ločnikarju Hinku in da mu izroči diplomu častnega članstva. Na tem priložnem in intimnem slavlju so počastili slavljenca z govori predsednik goriske družine g. Škerjanc, znani nacionalisti šolski upravitelj Vilko Baltezar iz Križev in delegat in tajnik uprave streljaškega okrožja g. Roš iz Ljubljane, navzoča pa je bila tudi deputacija Nar. odbrane in Sokola in vsi so želeli, da bi slavljenec še nadalje zastavljal svoje uspešno delo v svrhu pospeševanja streljaškega pokreta v gorenjskem okolišu.

— 200 Din je naklonil Dijaki kuhinji v Kranju g. dr. Fred Crobath v počaščenje spomina blagopokojnega g. Edmunda Kocbeka namestu venca na krsto.

Iz Kamnika

— Kamniški Sokol je osnoval svojo smuško sekcijo, h kateri je takoj pristopilo 28 članov in članic. Na sestanku, ki je bil pred kratkim v čitalniški dvorani, je bil izvoljen odbor, v katerem je predsednica sestra Olga Senekovičeva, podpredsednik br. Janko Ulčar, tajnik br. Emil Rus, odborniki pa br. Karl Biško, stane Krek in Drago Vidmar. Sekcija je pričela z gimnastičnimi vajami, ki se vsrše dvakrat na teden v telovadnici. Vodi jih br. Karl Biško, udeležuje pa se jih okrog 40 članov in članic. Misel ustanovitve smuške sekcije pri kamniškem Sokolu je prav posrečena. Ker se je članstvo resno oprijelo dela v novi sekciji, uspeh gotovo ne bo izostal.

— Poroka. V Domžalah sta se poročila g. inž. Stanko Skok, predsednik športnega kluba »Domžale« in domžalski teniški pravak ter gđ. Anita Veiderjeva. Mlademu naprednemu paru obilo sreče!

— Žrtve nenadne neizgode bi kmalu postal naš občinski sluga, 73letni g. Pantar. Na semanju dan je na sejmščini zdivjala krava in se zapodila po bližnji ulici, po kateri je korakal g. Pantar. Zdivjana žival ga je pritisnila ob steno, pri čemer je zadobil nevarne poškodbe na glavi in si nalomil rebro.

Iz Hrastnika

— Občni zbor strelskega kluba se je vršil v turek v gostilni g. Roša. Za predsednika tega nekdanj tako pomembnega slov. kluba je bil izvoljen g. Hanžek.

O slavnih kamniških fazanik

Fazan, obdolžen, da so trgali jelove vršički, so bili oproščeni

Kamnik, 17. novembra.

V mesecu marcu se je v časopisu prav mnogo pisalo o kamniških fazanik, ki naj bi poškodovali posestniku škoficu Ivanu iz Vrhopolj pri Kamniku v njegovem gozdu v Mekinjah, kjer ima lovišče lovsko društvo v Kamniku, par tisoč jelk, ker so trgali jelkove vršičke. Škoda naj bi se ocenila in lovsko društvo naj bi poravnalo škodo na okrog 5000 jelkah. Ubogih par ducatov fazanov, ki se drže v mekinjski hosti, so se usmilihi lovski strokovnjaki in jih pričeli zagovarjati, lovsko društvo v Kamniku je polvedovalo vsepovsod, ali je mogoče, da bi bili fazani krivci, oglasili so se zakupniki revirjev, kjer so fazani doma, vsi pa so bili edini, da škodo niso povzročili fazani.

Tožitelj g. Škofic je potem, ko se je izjalovil z njim potkus poravnave, zahteval oceno škode na kraju samem. Ugotovili so, da znaša škoda na 2—3 ha ca 3000 Din in vprašali so za mnenje znane ornitologe pri nas in končno tudi v inozemstvu. Proti fazanom je nastopil tožitelj škofic, ki je trdil, da je videl fazane, ko so trgali vršičke. Drugih dokazov ni predložil.

Sresko načelstvo v Kamniku je dne 2. nov. izreklo o zadevi, ki je zainteresirala vso lovsko javnost v tu- in deloma tudi v inozemstvu, odločilo, da se zahtevek škofica Ivana po povrnitvi škode zavrne kot neosnovan, poravnati pa ima vse nastale stroške. Odločbo je sresko načelstvo obrazložilo med drugim takole:

Oblastvo je moralo v prvi vrsti dognati, ali so storili škode fazani, kot je navedel prizadeti škofic Ivan, potem pa, ali so povzročile škodo sploh katke lovne živali. Oblastvo je po zaslišanju uradnega iz-

vedenca, kakor tudi drugih merodajnih izvedencev v tu- in inozemstvu prišlo do prepričanja, da je popolnoma izključeno, da bi bili storilci škode res fazani, kajti fazani radi majhnega in šibkega kljuna ne more škati jelkovih vršičkov. Poškodovanih je okrog 5000 do 10 let starih jelk z višino 1—6 m, pri vseh je odgriz oz. odščip gladek in zalet s smolo. Vršički so bili odščipljeni po 1 cm pod vrhom; nemo-goče je tudi pripisovati mrazu odlom vršičkov pri kljuvanju radi tega, ker da je bilo dreve zmrazeno, posebno, ker je v mesecu februarju vladal le par dni hujši mraz.

Fazan je do 1 kg teška ptica, ki že radi svoje teže ne more čepeti na zadnjem vencu vej, ker bi se te pod težo zlomile, kar pa ni bilo nikjer opaziti.

Ta žival živi od mrčesa, predvsem pa od semenja ter se dosedaj še ni ugotovila poškodba po fazanah z odščipljenimi vršičkov, niti v najmočnejše zasadenih lovskih revirjih. V prizadetem lovišču je le okrog 20 do 30 fazanov, katerim se je pokladala krma. Proti takdi poškodbi 5000 jelk govori tudi dejstvo, da je bila letošnja zima mila.

V poštev ne pride pri poškodbi tudi nobena druga lovna žival in bi bilo škodo pripisovati kvečjemu vevericam, krivljunom ali šogi, ki pa niso lovne živali.

Tožitelj ima možnost pritožbe na bansko upravo.

Ako se tožitelj ne bo pritožil, kaže, da bo zadeva, ki je povzročila kamniške fazane do svetovne slave, urejena.

Fazani pa, ki jih je letošnje deževje in povodnji zelo zreduciralo, so oproščeni velike obtožbe.

Zvočni kino Dvor

Telefon 27-30

Premiera vefilma po znanem romanu A. D'Ennery

DVE SIROTI

Film lepote in razkošja. Film, ki si ga mora ogledati vsak.

Režija: Maurice TOURNEUR

Predstave danes ob 4. 7. in 9. 1/2 v nedeljo ob 3. 5. 7. 1/2 in 9. 1/2 zvečer

Cene Din 2.-, 4.-, 6.- in 8.- Din

Spominu padlih trebanjskih faranov

Trebnje, 17. novembra.

98 trebanjskih fantov in moč je padlo v svetovni vojni na bojiščih. Njihovi zemski ostanki so raztreseni po bojnih poljanah. Da počastimo njihov spomin, smo jim postavili spomenik. Veličasten je pogled na spomenik, kip Kristusov, ki prinaša mir, na izmučenega vojaka, ki išče miru, na grane, ki so nosile smrt in na smrt, ki veje iz lobanj in kosti, pa še imena onih, ki jim je bila ta simbolična slika resnično življenje in doživetje. Ideja spomenika je prav posrečena, spomenik sam pa je izraz ljudske duše prostorne trebanjske doline.

K odkritju največjega in največičastnejšega spomenika na Dolenjskem, ki bo odkrit prihodnjo nedeljo 26. t. m., je vabljena vsa slovenska javnost. Stevilna udeležba bo napravila na vse, posebno pa na mladino močeden vtis, da prava domovinska ljubezen združuje vse, budi narodno zavest k delu za blagor domovine in vedno in povsod navdušuje za mir, ki nam je tako potreben. Posebno so vabljene bojevniki iz svetovne vojne, da ob 15letnici konca bojne vihrne in rojstva naše narodne države počaste spomin svojih padlih tovarišev s številno udeležbo pri svečanostih odkritja, ki se prično ob 10. uri popoldne v Trebnju.

Podroben program bo pravočasno objavljen, priporočamo pa, da se skupine in posamezniki prijavijo takoj, da bo mogoče akocijskemu odboru preskrbeti pravočasno prehrano za vse, ki se bodo pravočasno prijavili.

Iz Trbovelj

— Sneg na okoliških planinah, katere je pred dnevi pokrtil globoko v dolino, je včeraj in danes skoraj popolnoma skopnel v veliko žalost naših smučarjev, od katerih so posamezni že preizkusili svoje »dilece« na letošnjem snegu, ostali pa so se tudi že pripravljali z vso vneto na zimski sport in veselje v snežni naravi. Toda tolažilo naj se s tem, da sedanje vreme ni stanovitno in da bo prej ali slej napočila prava zima, ki si jo večina prebivalstva v rudarskih revirjih iz srca želi, ker bi dolgočrjen oster mraz pomenil znatno omiljenje težkega položaja, ki ga prevladujejo vsi stanoviti, prav posebno pa delovno ljudstvo rudarskih revirjev.

— Naše ceste so postale zaradi dolgo-trajnega deževja zadnjih dni vse razmočene in blatne, tako kakor že dolgo ne. Delavci cestnega odbora jih sicer stalno popravljajo, vendar jih pa težka tovorna vozila in deževje sproti zopet kvarijo. Posebno dobro služi pešcem trotoar ob glavni cesti, ki ga je pred leti dal napraviti okrajni cestni odbor, ker se s tem prebivalstvo lahko izogne cestnemu blatu. Želeti bi je bilo, da bi se cesta na onih krajih, kjer je ozka, nekoliko razširila, ker se čestokrat, obsebito ob deževnih dneh, ko je cesta blatna, dogodi, da motorna vozila ob hitri vožnji zaradi bližine ceste obrizejo pešce na trotoarjih. Istotako naj bi se napravili prepotrebni trotoarji tudi še na onih krajih ob okrajni cesti, kjer jih doslej še ni. Priznati pa moramo, da je trboveljsko zastopstvo laškega sreskega cestnega odbora storilo za izboljšanje cest izredno veliko, kajti treba je le pomisliti, kakšne so bile naše ceste pred in med vojno ter še nekaj let po vojni, ko smo se skoraj do gležnjev pogrezali v blato.

— Pogreb rudarja Kneza. Ob turobnih zvokih trboveljske delavske godbe se je danes popoldne pomikal po trboveljski dolini mrtvaški spreved pokojnega rudar-

Ja Kneza. Velika udeležba je pričala, kako priljubljen je bil pokojnik. Osobito mnogo se je udeležilo pogreba njegovih tovarišev-bojnikov, ki so tudi tokrat pokazali, da je vojno tovarilstvo ona plemenita ideja, ki najlažje družijo vojne trpine v težki borbi za obstanek in ki ne preste niti v smrti. Za dolgimi vrstami bojevnikov so korakali nosilci številnih vencev, katerim je sledila rudarska godba v krojih, nato pa vojni kurat v rez. g. Ratej kot predsednik trboveljske zveze bojevnikov. Bojevniki so svojega mrtvega tovariša nosili vso dolgo pot od Sušnikove kolonije do pokopališča, t. j. skoraj eno uro hoda, ob strani krste pa so korakale častne straže bojevnikov s posebnimi žalnimi znaki na rokavih. V znak žalovanja so izločili bojevniki raz hišo gostilne Volker, kjer ima Zveza bojevnikov sedež, žalno zastavo. Pri odgremu grobu se je v lep, v srce segajočih besedah poslovlil od rajnega tovariša predsednik bojevnikov vojni kurat g. Ratej, nakar so zemlja, venci in cvetje zakrili pokojnjega prezgodnj grob.

MARLENE DIETRICH

Iz Škofje Loke

— Deputacija Škofjeločanov na finančni direktorji. V ponedeljek dopoldne je posetila pomočnika finančnega direktorja večja deputacija Škofjeločanov, ki je intervenirala glede omiljenja davčne prakse, zlasti glede rentnine.

— Za mestne reveže. Bivši škofjeloški župan g. Josip Hafner je daroval na zadnji seji škofjeloške občinske uprave za mestne reveže Din 500.—.

— Nočni kralj. V nedeljo ponoči smo imeli na Mestnem trgu hud kralj, ki ga je povzročila skupina nerazodnih ljudi. Glavni vrišč se je razvil pred mestno hišo in sta morala intervenirati oba stražnika. Enega razgrajajoča so za pol dne zaprili, ostali pa se bodo morali zagovarjati pred pristojno oblastjo.

— Mice Kovateve so bili nekateri Dalmatinci, ki so delali na novi cesti pri Podpulferci. Možakarji so prihajali v razne škofjeloške trgovine in napravili za več tisoč dinarjev dolga. Plačali niso nič; izgovarjali so se, da poravnajo svoje obveznosti ob prejemu zaslužka. Ko pa so ga dobili, so brez sledu izginili. Prvotno so domnevali, da je teh tveč okoli deset, sedaj pa je njih število naraslo skoro na 30. Pri preiskavi se je ugotovilo, da bo do denarja zelo težko priti, ker so kupovali Bosanci na izmišljena imena in se prav za prav ne ve, kdo je resnični dolžnik.

— Tuje deske je prodajal. Posestnikov sin J. P. iz Poljanske doline je posebno nagljen k prodajanju tujih desk. V ponedeljek popoldne je izmaknil trgovcu Vebnu na Trati več desk in jih še istega dne prodal industriji Heimharju, ki seveda ni vedel, da so deske last njegovega sosedu na Trati. K sreči je prišla tatvina pravočasno na dan in fant bo moral pred sodišče. J. ima slično tatvino na vesti že od prej. Takrat je odprel deske zmiškom župana Dolinarja in jih prodajal po Trati. Pa so mu tudi prišli na sled.

— Zajci izginjajo. V turek popoldne sta se zgledala na orožniški postaji v Škofji Loki dva solobezna otroka iz Stare Loke in povedala, da so jima izginili zajci, ki so tekali po dvorišču in da je že teden dni tega, ko jih zama povsod iščeta. Orožniki so zajce, ki so se bili medtem že udomačili v drugih hlevih, hitro izsledili. V to reč so zapleteni trije doraščajoči mladeniči.

— Dva nova groba. V Stični na Dolenjskem so pokopali v petek dopoldne go. Marijo Erjavčevro, roj. Miklavčičovo, sorprogo tamonjskega fotografa. Pokojna je podlegla dolgotrajni, mučni bolezni v 30 letu starosti, bila pa je doma s Suhe. Kot dekle se je živahno udejstvovala v loškem sokolskem društvu, posebno pridna je bila v telovadnici. Sprčo njenega mehkega, dobrega značaja smo jo imeli vsi radi. Na starostskem pokopališču pa je legel k večnemu počitku g. Stefan Proj, posestnik v Virmah. Zavratna bolezen ga je strla v par dneh, sredi dela in načrtov. Na zadnji poti ga je spremlja velika množica prijateljev in znancev, pokopal pa ga je kanonik g. Mrak. Pokojni zapušta 4 hčere, od katerih je Alojzija znana uradnica v škofjeloški elektrarni. Pokojnika blag spomin, prizadetim naše sožalje!

Če si razum ne podvrže sile, se zgodi nasprotno. Tega bi se morali zavdati, ko tožimo nad gospostvom pesti.

JARMILA NOVOTNA

Noč velike ljubezni

NARAVNI POSNETKI CARIGRADA. BOŽANSKO PETJE NOVOTNE
Godba: ROBERT STOLZ Režija: GEZA BOLVARY
GUSTAV FRÖHLICH

To je film razkošja in bogstva kakršnega Ljubljana še ni videla
 Predstave vsak dan ob 4., 7¼ in 9¼ uri zvečer. V nedeljo ob 3., 5., 7¼ in 9¼ uri zvečer.

Telefon 21-24. **ELITNI KINO MATICA** Telefon 21-24.

Dnevne vesti

— Kakor vsako leto, je tudi letos nastal prvi naval zamudnikov na Vodnikovo pisarno, da dobe še letosnje knjige Vodnikove družbe. Odbor je po lanskih izkušnjah pričakoval, da bo v zadnjem trenutku zopet naraslo število, zato je dal tiskati nekaj knjig več, da jih ne bo treba ponatiskovati, kakor lansko leto. Vse one, ki so zamudili rok, prosimo, da se nemudoma glase pri poverjenikih (v Ljubljani tudi v Viskovni zadrugi v Šelmburgovi ulici), ako jim bo še mogoče postreči.

— Iz zdravniške službe. V imenik zdravniške zbornice za dravsko banovino je bil vpisan sanitetni polkovnik v pokojju v St. Vidu nad Ljubljano dr. Matej Justin, zaradi preselitve v sasko banovino je bil pa izbrisan iz imenika zobozdravnik v Brezicah dr. Niko Sever.

— Iz »Službenega lista«. Službeni list Kr. banske uprave dravske banovine št. 93, z dne 18. t. m., objavlja pravilnik o domu kralja Aleksandra I. za učenje srednjih šol, naredbi bana o zaznamovanju poti, stez in smuških smeri (o markacijah) v dravski banovini in razne objave iz »Službenih novic«.

— Nalezljive bolezni v dravski banovini. Od 22. do 31. oktobra je bilo v dravski banovini 45 primerov tifuznih bolezni, 36 griže, 56 škrlatnice (smrti 1), 28 ošpic, 217 davice (smrti 5), 29 šena, 4 krevčev odredelosti (smrti 1). 34 vnetja priušne sinovke, 3 otročnice vročice, 2 otrpnjenj timnika in 2 noric.

— Zivalske kužne bolezni v dravski banovini. Po stanju z dne 10. t. m. je bila v dravski banovini svinjska kuga na 127 dvorcih, svinjska rdečica na 66. steklina na 1 dvorcu in v 1 primeru, perutninska kolela na 2 dvorcih in vranični prisad na 1.

— Avtoprojektje Pečnikar naznanja, da je s 15. t. m. zaradi premajhnega števila potnikov in slabih cest začel prenehati z obratovanjem na progi Ljubljana-Sušak ter na progi Nova vas-Stari trg-Iza vas. Dalje je na progi Ljubljana-Grosuplje uklenjena vožnja z odhodom z Grosuplje ob 13.45 ter z odhodom iz Ljubljane ob 18. zvečer. 595-n

— Dunajski velesejmi v letu 1934. Rok spomladanskega dunajskega velesejma 1934, ki bo pripravljen kakor vedno neposredno po veleseju v Lipskem, je odrejen od 11. do 18. marca. Jesenski dunajski velesej bo pa od 2. do 9. septembra 1934, a dunajski evrazijski tedni od 27. maja do 17. junija 1934.

Pozor! — Snežke!

Velika izbira vseh vrst snežnih čevljev in škornjev »Tretorn«, »Meteor« itd. po zelo solidnih cenah, trgovci pod — pri znani veletrgovini s čevlji

Aleks. Oblat, Ljubljana
 Sv. Petra cesta št. 18. 11967

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo manj oblačno, stanovitejše vreme. Že včeraj je kazalo, da se utegnejo nebesne zatvoritve končno vsaj za nekaj časa zapreti. Po drugih krajih države že ni več deževalo, le pri nas smo imeli še precej dežja. Obenem je postalo precej tople. Najvišja temperatura je znašala včeraj v Splitu, Sarajevu in Beogradu 19, v Zagrebu 17, v Skoplju 16, v Mariboru 14, v Ljubljani 10.4. Davi je kazal barometer v Ljubljani 769, temperatura je znašala 5 stopinj.

— Deklica brez rok najboljša učenka. V vasi Zalovcov blizu Varvarina so svinje pred leti odgrizale Miladi Marjanovičevi obe ročici v zapetju. Učitelj Branko Žepić in učiteljica Ružica Nikolič sta se zavzela pozneje za ubogo deklico in izkazalo se je, da je zelo nadarjena. Kmalu se je naučila pisati in čitati, a zdaj je najboljša učenka 4. razreda.

— Samomor uglednega trgovca. V Sisku se je ustrelil včeraj jutraj znani trgovec Makso Hirschler. V smrt so ga poglnele težke gmotne razmere.

— Pri želodčnih težkočah, izgubljenem teku, zažganih, napetosti, zgagi, vzpehavanju, tesnobi, bolečinah v čelu, nag-njenju k bluvanju učinite 1—2 časi naravne »Franz Josefov« vode temeljito iztrebljenje prebavil. Mnenja bolnišnični izpričujejo, da jemljejo »Franz Josefov« vodo radi tudi oni, ki morajo dolgo po-legati v postelji in jim zelo prija voda. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vsaki lekarni, drogeriji in vseh spece-rijskih trgovinah.

— Otrociček zgorel. V vasi Gunjevi blizu Nove Gradiške se je pripetila v četrtek težka nesreča. Kmet Vinko Ivančević je odšel zgodaj jutraj v gozd po drva, doma je pa ostala žena s šestletno hčerko in štirimletnim Josipom. Mati je odšla po vodo, otroka sta se pa igrala v kuhinji pri ognjišču. Ko se je mati vrnila, je bil sinček že ves v plamenih. Prestrašena mati je sicer hitro strgala z nesrečnega otročička gorečo obleko, vendar je pa zadobil tako težke opekline, da je v silnih mukah kmalu izdihnil.

— Smrtna nesreča na železnici. Blizu Zemuna se je pripetila v četrtek smrtna nesreča. Kmet Franc Brachel iz Zemuna se je bil namenil s hlapcem na polje sejet

psenico. Pred železniškim prelazom je bilo več kmečkih voz, ki jim je čuvaj odprl zavrnico, da so odpeljali naprej. Ko je prišel na vrsto Brachlov voz, je pa privozil po drugem tiru zagrebški osebni vlak, ki je pretrgal voz na dvoje. Lokomotiva je udarila Brachlovo hlapca Tomo tako močno, da je odletel dobrih 10 m daleč, kjer je obležal z razbito lobanjo.

STRUPENI PLINI!

Ob priliki plinskih napadov najdeš najboljšo zavetišče v DAJ-DAMU!

Iz Ljubljane

—lj Letošnji narodni praznik bomo proslavili posebno svečano, ker bomo praznovali 15letnico osvobodjenja in ujedinjenja. Večje proslavo so napovedala naša narodna društva, a vsi sloji bodo zbrani tudi letos na proslavi narodnega praznika na novinarskem koncertu v Unionu. Zopet se nam obeta prireditev, kakršno doživljajo Ljubljana vsako leto samo enkrat. Novinarski koncerti imajo v Ljubljani že stalen krog svojih prijateljev, ki jih je toliko, da je velika unionska dvorana vsako leto mnogo premajhna. In tako bo tudi letos temboj, ker bomo praznovali 15letnico ujedinjenja.

—lj Prihod zagrebškega metropolita nadškofa g. Dositeja v Ljubljano. Prihod poteka soboto 25. t. m. dopoldne bo prvič službeno obiskal metropolit g. Dositej kot glavni novoustanovljeni zagrebški metropolit Ljubljano, pod katero oblast spada Ljubljanska pravoslavna cerkevna občina pripravlja odličnemu cerkvenemu dostojanstveniku svečan sprejem, h kateremu vabi vse tukajšnje pripadnike pravoslavne cerkve, kakor tudi druge, pravoslavni cerkvi naklonjeno občinstvo, zlasti predstavnike nacionalnih organizacij. Podrobnejši program glede bivanja metropolita v Ljubljani bo pravočasno objavljen.

—lj Koncert, ki zasluži občo zanimanje. Slovenski javnosti je znan Slovenski vokalni kvintet deloma po svojih koncertnih nastopih, ki jih je imel v najrazličnejših krajih naše ožje in širše domovine, deloma po svojih lepih nastopih v radiju kakor tudi po gramofonskih ploščah. Tako ga pozna skoro vsak naš poslušalec. Z novim sporedom nastopi Slovenski vokalni kvintet v ponedeljek dne 20. t. m. v ljubljanski Filharmonični dvorani, kjer priredi samostojni koncert. Vse vrline Slovenskega vokalnega kvinteta so že davno priznane in tudi splošno znane. Lepi ubrani, zvočni in zdravi glasovi, pravilna interpretacija in čista intonacija so njegove največje odlike. Kjerkoli je nastopil, si je osvojil srca poslušalcev. Zato vabimo številne prijatelje kvinteta, da posetijo njegov koncert v ponedeljek dne 20. t. m. ob 20. uri v Filharmonični dvorani. Predprodaja vstopnic v knjižarni Glasbene Matice po običajnih cenah.

—lj Živilski trg je bil danes normalno zaseden, vendar ne tako, kot prejšnje mesece ob sobotah. Na sadnem trgu se opaža počasi nazadovanje, prodajalcev je čedalje manj. Ob sobotah pa pridejo na sadni trg tudi prodajalci iz oddaljenih krajev in prekupevalci se bolj začuje s sadjem. Tudi danes je bilo precej več jabolk kot navadne dni. Med slabimi, ki jih je največ in ki so jih prodajali po 3 do 5 Din kg, je bilo tudi nekaj žilnatih, precej lepih, ki so pa bila po 6 do 8 Din kg, n. pr. kanadke in voščene. Hrvti so bili še precej založeni z izabelo, ki so jo prodajali po 5 Din. Smederevskega grozdja je že malo, vendar ga lahko dobiš še po 6 Din. Kostanja tudi ni več toliko, kolikor ga je bilo še nedavno, a zdaj ga ne kupujejo več tako, zato se tudi ni podržal. Nekoliko slabšega lahko dobiš po 2 Din liter, torej v splošnem po nespremenjenih cenah. Na zelenjadnem trgu ni posebne spremembe. Zdjaj je že nekaj časa položaj na njem v splošnem nespremenjen. Največ je na njem zeljnatih glav, ki jih prodajajo po stalnih cenah, toda nezanesljiva je ocenitev, vendar se zaradi tega cene pri posameznih prodajalkah ne razlikujejo posebno. Dovolj znana stvar je, da morajo biti prodajalke vedno pripravljene na oranjanje, mnoge gospodinjke pa tudi barantajo tako, kot da so vedno pripravljene na popuščanje. Zato so enotnejše cene samo na trgu za pridelke na debelo, kjer je zelje po 75 par glav, krompir pa 80 do 90 par kg. Lani je bil krompir na debelo nekoliko cenejši, prodajali so ga celo po 60 par, zdaj je pa treba precej barantati, če ga hočeš kupiti po 75 par kg. Na perutninskem trgu je bilo danes skoraj enako kot pred tednom, celo gosi so prodajali. Peteline in jarkice srednje teže so prodajali po 20 do 25 Din. Cene perutinskih so torej malo padle, ker so večjih prodajalci putke po 30 Din. Toda draga so jajca, vendar se je danes nekoliko poznalo pri cenah, da je bilo več blaga. Prodajali so jih po 1.75 do 2.25 Din par, lepa pa komad po 1.25 Din.

—lj Vode so zadnje dni upadle, čeprav je še vsak dan nekoliko deževalo. Zato so včeraj še lahko spustili zapornico v Trnovem. Vendar včeraj še niso začeli delati v Ljubljani. Delo počiva že tri tedne. Na svoj račun so pa včeraj že prišli slovi za zlato, ki so iskali ponudbo v strugi kdove kakšne zaklade. Cunjarji so nabrali nekaj železa in druge ropotije, samaterji v tej stroki so pa stikali samo za novci. Na-

brali so res nekaj drobca, starih bakrenih novcev, kraljarjev in tudi desetice ter stariški denar, ki so ga nabrali v Ljubljani že mnogo, odkar jo regulirajo. Novce je nanesla voda iz kanalov. Dno struge se neprestano spreminja od bolj deroči vodi, zato voda sama čedje odkrije kakšno dragocnost. Zakladov v Ljubljani seveda ni in ne bo nihče obogatel, najsi stika še s takšno vneto v strugi za zakladi. V pisarni terenske sekcije se je nabralo med letom nekaj stariških orožja, ključev in novcev. Ti predmeti imajo nedvomno muzejsko vrednost.

—lj Umrli so v Ljubljani od 10. do 16. t. m. Adamle Alfonz Marjan, 14 let, dijak, Stari trg 2; Šturm Ivan, 77 let, bivši krojač, Japljeva ul. 2; Novak Gregor, 75 let, preglednik fin. kontr. v p. Pot na Rakovo ješlo 9; Debeljak Marija, 65 let, žena kovača, Vidovdanska c. 9; Koček Edmund, 55 let, bivši tovarnar, Kranj 111. — V ljubljanski bolnici umrli: Miklavčič Andrej, 34 let, rudar, Loke 193 pri Trbovljah; Vrbanič Teodor, 3 mesece, sin bivskega mojstra, Gaberje pri Celju; Šarc Andreja, 1 mesec, hči modistinje, Zalokarjeva ul. 11; Jerman Ivan, 20 let, delavec, Sušje 5, obč. Polšnik; Krasovec Miroslav, 1 leto, sin delavca, Študa 40 pri Domžalah; Nagu Josip, 51 let, dninar, Ajben 18 pri Kočevju; Krlhikar Marjan, 1 leto, sin delavke, Polšnik pri Litiji; Zadnikar Janez, 69 let, obč. ubogi, Dobova 33, pošta Trbovlje; Klarnik Angela, 14 mesecev, hči kočarja, Palovče 14 pri Kamniku; Ambrožič Andrej, 17 let, sin posestnika, Zg. Gorje 18, sraz Radovljica; Perčič Marija, 50 let, žena hišarja, Paradišje 8, sraz ljubljanskega okolice.

—lj Nov grob. Davi ob pol 5. uri je na svojem domu v Prišojni ulici 3 nenadoma preminil g. Ljudevit Mlakar, profesor drž. učiteljske šole. Vzorčnemu vzgojitelju mladine ter neumornemu narodnemu in kulturnemu delavcu časten spomin!

Da bo vaša obleka solidna,

treba je izbrati dobre tkanine.
 Pri izbiri vam strokovno svetujemo in — ako želite — ob-
 leko tudi izdelamo v naši de-
 lavnici.

JOS. ROJINA, Ljubljana,
Aleksandrova cesta št. 3

—lj Posetite danes in jutri Šentjakobsko gledališče. Igrala se bo predvidoma zadnjič v sezoni prekrasna narodna igra »Deseti brate« s Košakom v naslovni vlogi in Bučarjem kot Krjavcem. Dober humor, lepo petje in krasna scenarija. Jutrič je s tem svojim romanom postavil sebi krasen spomenik. Vse dosedanje predstave so bile izvrstno zasedene in je publika navdušeno sprejela narodno igr. — Vstopnice se dobe od 10. do 12. in od 15. do 17. pri blagajni v I. nadstropju Mestnega doma.

—lj Zveza naprednih jugoslov. akad. starešin v Ljubljani vabi svoje člane na večji sestanek, ki se bo vršil v ponedeljek 20. t. m. ob 8. uri zvečer v salonu pri Slamru, II. nadstropje. Na tem sestanku poroča prof. Vazac o slovenskih učnih knjigah v srednji šoli. Odbor.

I. MAČEK, Ljubljana

Aleksandrova cesta 12

NAJVEČJA IZBIRA SUKENJ, PO-
VRŠNIKOV in oblek za gospode in deco.

—lj Jarmila Novotna in Gustav Frölich v filmu »Noč velike ljubezni« sta si osvojila srca vse Ljubljane. Ni človeka, ki bi ne bil navdušen za ta film, ki je na sporedu samo še danes in jutri. Kdor hoče nad eno uro poslušati božansko petje Jarmile Novotne, naj ne zamudi redke prilike. Gustav Frölich s svojo dovršeno igrjo in kavaliristvom vabi v Elitni kino Matico.

—lj Sv. Gora. Danes je predstava filma ZKD odpadla. Predstave bodo jutri ob 11. ter v ponedeljek ob 14.30 in ob 18. Opozorjamo, da v Ljubljani: planin. da je to eno izmed najboljših Louis Trenkerjev del. V njem se Trenker pokaže kot neprekosljeni plezalec in smučar.

—lj Po izredno znižanih cenah prodajamo rokavice, nogavice, perile in razno ganterijsko blago M. Pirnat, Sv. Petra c. 22

—lj Evangeljske cerkve občina priredila jutri ob 6. uri zvečer slavnost v spomin na 40letnico rojstva reformatorja Luthra. Govorni župnik dr. med. Borikozel iz Beograd.

—lj Društvo Zora vabi vse v restavracijo »Frankopanski dvor«, kjer ma prvo predavanje in skiptične slike o našem zasedenem ozemlju. Predava danes ob 20 uri akademik Mrmolja Zdenko. 592-n

Morda še ne veš

da ima tudi za zimsko sezijo največjo izbiro in najnižje cene trvdka A. & E. SKA-BERNE, LJUBLJANA.

—lj Nedeljski popoldanski plesni tečaj Jenkove šole v Kazini je od četrta na 4 do 7. s poukom in vežbo vseh plesov. Novi »začetniški tečaj« se prične v ponedeljek ob 20. Posebne plesne ure in informacije dnevno. 594-n

—lj Predavanja za vajence v Vajenskem domu. Jutri ob pol 10. bo predaval v Vajenskem domu v Lipčevi ulici za vajence prof. Dolžan o temi »Kako je nastal svet«. Po predavanju se bo predvajal kulturni film, na sporedu so pa tudi razne zabavne igre. Dvorana bo zakurjena. V ponedeljek 20. t. m. ob pol 19. bo predaval znani predavatelj g. Puhar, ki je ostal mladini v živem spominu še od lanskega predavanja, in sicer »O treznosti«. Po predavanju bo predvajal film o sokolskem zletu l. 1926 v Pragi.

—lj Neznani paglavec razbil šipo v kavarni »Zvezda«. Sinoči okrog 18. je nastala na promenadi v Šelmburgovi ulici majhna senzacija. Neznani paglavec se je zaletel ali pa butnil v šipo kavarne »Zvezda« ter jo popolnoma razbil. Fant jo je urnih krač pobrisal, še predno so ga mogli prijeti. V kavarni so morali zvečer okno za silo zadelati z lepenco. Škoda je precejšnja.

—lj Odborova seja JNS za kolezijski skraj bo v ponedeljek 20. t. m. ob 20. pri Breskvarju v običajnim dnevnim redom.

—lj Kemično čisti obleke Simenc. Kolo dvorska 8.

—lj Kamnosečstvo Alojzij Vodnik, Ljubljana. Kolodvorska, odprodaja zaradi velike zaloge nagrobne spomenike po izredno ugodnim plačilnim pogoji, tudi na hranilne knjižice. 21-L

V romantičnem kraljestvu Durmitorja

Vzorno predavanje cand. ing. L. Pipana pod okriljem TK Skale

Ljubljana, 18. novembra. Ni še dolgo tega, kar nam je tedanji predsednik zagrebškega planinskega društva »Sljem« dr. Gušić na filmu razkazoval še skoraj popolnoma nepoznano divjo lepoto Durmitorja, a poleti se je okrajšalo že pet naših podjetnih mladih planincev v romantično kraljestvo Durmitorja, da se spoznajo in se sprijateljijo. Ker Pipan ni tujec in ker je prvi nastopil kot predavatelj, dvorana Delavske zbornice ni bila tako polna kot ob podobnih prilikah, vendar naj bo pa ljudem žal, da niso prišli poslušat tega simpatičnega idealnega fanta, ki je svoj popis Durmitorja odel v tako plemenito obliko, kakršne zlasti pri turistih in sportnikih nismo vajeni. Govoril je krasno slovensko in s vso pestro barvitostjo in slikovitostjo domačih planinskih izrazov, obenem je pa tako pravilno in neprisižno izgovarjal na jezik, da naj se k njemu gredo učiti drugi predavatelji. V čudovitem slogu je opisal brez fraz ter osladnega ali bahškega nanka veličanstvo Durmitorja, da tudi z literarne in estetske strani moramo njegovo predavanje smatrati za odlično delo, ki naj bi bilo za vzor vsem predavateljem, posebno naj bi ga za posnemali naši sportniki, ki tako pregrešno in nemarno mrcvari svoj lepi materni jezik. Zato je bilo predavanje prav pomemben dogodek in ob njegovem zaključku so mnogi odlični poslušalci predavatelju navdušeno čestitali, najbolj toplo pa prav naših planincev in borcev za lepo slovensčino g. dr. Tuma,

ko je z občudovanjem spoznal, da je seme, ki ga je sejati pol stoletja, obrodilo tako kleno zrnje.

O vsebini predavanja samega je težko pisati, ker nimamo res krasnih slik, ki nam jih je predavatelj pokazal, vendar pa omenjamo, da nas je peljal g. Pipan iz Sarajeva v gorski cirk škrke, ki je obdan z najzanimivejšimi in največjimi vrhovi Durmitorja ter okrog njega štrle v vis preteče prelestne pečine najvišjega vrha Bobotovega Kuka (2522 m), Bezime-nega vrha in Čuskijske. Sam okrešelj škrke je visok 1750 m, v njem se pa zrcalita dve jezeri, pravi morski očesi. Tudi za neapl-nista so interesantni šareni pasi zaradi svoje čudovite menjave in formacije apen-nih in škriljevih plasti. Prav prijetno je opisal tudi življenje v teh zapuščenih kra-jih, kjer so fante stanovali v kočih, v ka-kršnih so živeli mitološki pastirji in se ljubili z boginjami. Povedal nam je, da ima v teh krajih pri moških in tudi žen-skah večjo veljavo tobak, kakor denar, vendar pa tudi v teh samotah že znajo odrati tučce. Tudi na živalstvo z volko-vi, medvedi in orli ni pozabil, prav poe-tično je pa opozoril na nedotaknjenost bujne flore. G. Pipar nam je odprl vrata v neznani paradiz, kjer se vile ljubkujejo s srečnimi junaki. V najpopolnejšem smi-slu besede je Durmitor herojska pokrajina in le na umetniška čakamo, ki bo to neznano ali pozabljeno samoto oživel in odkril svet. Morda bi bilo prav, če bi Dur-mitorjeve skrite doline napolnili tučci, vendar bi bilo pa gotovo boljše, da obva-rujemo vsaj ta planinski raj pred profa-nacijo tujkega prometa.

Zvočni kino Ideal

Mady Christians in Paul
 Hartmann v vefilmu

PAST

Napete scene iz industrij. špi-jonaže. Kontrašpijonaža. Lju-bezen zmaga nad denarjem.

Predstave danes ob 4., 7. in 9
 v nedeljo ob 3., 5., 7¼ in 9¼
 zvečer

Iz Trebnjega

— Ponoven občni zbor ima naša sosednja gasilska četa na Ponikvah jutri ob 13. uri pri Gemovski na Ponikvah. Občni zbor je odrejen z razpisom župne uprave zaradi nepravilne izvolitve odbora ob pri-liki prvega občnega zbora. Jutrišnji izid ponovnega občnega zbora vse z zaniman-jem pričakuje.

— Za poplavljenice. Mladina tukajšnje osnovne šole je nabrala za poplavljenice v Strugah 300 Din in približno 1000 kg krompirja, ki ga bo občina poslala po-plavljenjem v Struge. Šolski mladini vse priznanje.

— Registracija vozil. Vse lastnike ko-les, ki so naknadno prijavili svoja vozila in oni, ki niso dvignili svojih registrskih tablic, opozarjamo, da se bodo tablice od-dajale proti plačilu Din 5 za tablico v ne-deljo 19. t. m. od 7. do 12. ure pred občins-kim pisarno v Trebnjem za vse občine so-dnega okraja Trebnje.

— Prvi december. Kot vsako leto, bo tudi letos praznovanje našega narodnega praznika kar najsvetostnejše. Ker se leto za letom dogaja, da ima Sokol svojo, a šolska mladina istočasno svojo proslavo praznika ujedinjenja, bi bilo prav ume-stno, da se proslava združi. Odgovarjajoča dvorana Prosvetnega doma, ki jo bo upra-vitelj doma v ta namen gotovo rad odsto-pil.

Radioprogram

Nedelja, 19. novembra

8.15: Poročila. 8.30: Gimnastika (Pus-tišek Joki). 9: Versko predavanje (dr. C. Potočnik). 9.30: Orgelski koncert (Blaž Armč). 11.30: Prenos iz Maribora ob pri-liki proslave 15letnice osvobodjenja. 12: Cas, reproducirana stara in moderna ples-na glasba. 12.30: Reproducirana instrumen-talna glasba: koračnice. 16: Iz sadjarstva in vinarstva III (inž. Lukman). 16.30: Ljudska igra. 17.30: Reproducirana glasba. 20: Operne arije poje ga. Pavla Lovsetova z radio orkestrom. 20.35: Reproducirana glasba. 21: Romantična ouvertura, izvaja Radio orkester. 21.30: Cas, poročila. 21.50: Koncert tamburškega okteta. 22.50. Re-producirana glasba.

Ponedeljek, 20. novembra

12.15: Reproducirani instrumentalni koncert (izlet v tuje dežele). 12.45: Poročila. 13: Cas, reproducirani instrumentalni koncert (operetni valčki). 18: Gospodinjska zdrava prehrana (ga. Humekova). 18.30: Znanstveno predavanje (prof. Pen-gov). 19: Reproducirani vijolijski koncert. 19.30: Geografski položaj Jugoslavije (dr. Reja). 20: Reproducirana domača glasba. 20.30: Prenos opere iz Beograda. Vmes čas in poročila.

Torek, 21. novembra

11: Šolska ura: Literarno predavanje (Marija Kmetova). 12.15: Reproducirani vokalni koncert (inž. Cvejič in Stanoje Janković). 12.45: Poročila. 13: Cas, repro-ducirani koncert madžarske ciganske glas-be. 18: Otroški kotichek (gđ. Vencajzova). 18.30: Kaj cvetke delajo (reproducirani koncert). 19: Francosčina (prof. Prezelj). 19.30: Pomen dobrovoljskega pokreta za postanek Jugoslavije (Turk Ernest). 20: Valčkova ura, radio orkester. 20.30: Ku-plete poje g. Danilo Bučar. 21: Operni dueti, pojeta gđ. Korečanova in g. Der-mota. 21.30: Cas, poročila. 21.50: Koncert radio orkestra. 22.30: Angleške plošče.

Sreda, 22. novembra

12.15: Reproduciran koncert (odlomki iz Smetanove opere Prodana nevesta). 12.45: Poročila. 13: Cas, reproduciran kon-

cert (Dvočakov kompozicije). 18: Komor-na glasba, izvaja radio kvintet. 18.30: Koncert radio orkestra. 19: Trebnje in Črna gora (Aljancij Zdenko). 19.30: Lite-rarna ura. 20: Prenos iz Prage: Sinfonični koncert. 22: Cas, poročila. 22.20: Radio jazz.

Četrtek, 23. novembra

12.15: Reproducirana instrumentalna glasba (šlageri venčki). 12.45: Poročila. 13: Cas, reproducirana vokalna glasba (te-noristi). 18: Pridobitnost kmečke gospodi-nje (ga. Grumova). 18.30: Pogovor s po-slušalci (prof. Prezelj). 19: Srbohrvaščina (dr. Rupel). 19.30: Reproducirana glasba po željah poslušalcev. 20: Proslava sv. Ce-cilije, zaščitnice glasbe: I. Glasbeno pre-davanje. 2. Koncert pevskega zbora »Ljub-ljane«. 3. Reproducirana religiozna glasba. 22: Cas, poročila. 22.20: Koncert radio or-kestra.

Petek, 24. novembra

11: Šolska ura: Jesen v prirodi (Vladi-mir Kapus). 12.15: Reproduciran vokalni koncert (slovenske narodne v duetu). 12.45: Poročila. 13: Cas, reproduciran koncert (tamburški orkestri). 18: Reproducirani vokalni koncert (ruske pesmi). 18.30: Ustvarjalec in zajednica (Zadnek Milan). 19: Izleti za nedeljo (dr. Andrejka). 19.30: Sokolstvo (Veri Svajzer). 20: Prenos iz Zagreba. 22: Cas, poročila. 22.20: Radio jazz.

Sobota, 25. novembra

12.15: Reproduciran koncert (za vsa-kega nekaj). 12.45: Poročila. 13: Cas, re-producirani instrumentalni koncert (fanta-zije Verdievih oper). 18: Reproduciran vokalni in instrumentalni koncert (vesele pesmi), stanje cest. 18.30: Zabavno pre-da-vanje (prof. Sest). 19: Ljudski nauk o do-brem in zlu (dr. Veber). 19.30: Zunanji politični pregled (dr. Jug). 20: Koncert radio orkestra, vmes instrumentalni soli-stični vložki (celo, klarinet). 21: Dvoboj na harmoniki (gđ. Magister). 21.30: Cas, poročila. 21.50: Koncert radio orke-stra in radio jazz.

Sokol

Sokolska župa ljubljanska. Včeraj je umrl v Ljubljani zadnji soustanovitelj Juž-nega Sokola in Sokolstva na našem jugu br. Peter Grasselli v 93. letu svoje starosti. Pogreba blagopokojnega brata, ki bo v nedeljo 19. t. m. ob 14.30 izpred mestnega magistrata, se bo udeležilo Sokolstvo kor-porativno s praporom Ljubljanskega Soko-la, kjer je bil pokojnik član od vsega po-četka, in z godbo Sokola I. Pozivamo član-stvo naše župe, predvsem pa članstvo ljub-ljanskih in okoliških društev, da se pogre-ba udeleži v čimvečjem številu. Zbirališče članstva v kroju bo ob 14. uri pred Narodnim domom. Župna uprava.

— Sokol II poziva svoje članstvo, da se polnoštevilno v slavnostnem kroju udele-ži jutri pogreba blagopokojnega br. Petra Grassellja. Zbirališče ob 14. pred Narodnim domom.

</

Če hočete plezati na Mount Everest

Da ni bilo vreme tako slabo, bi bila zadnja ekspedicija najbrž dosegla vrh najvišje gore

Mount Everest, najvišja gora sveta, doslej človeku še nedostopna, zanima zadnje čase ves kulturni svet. Ekspedicija sledi ekspediciji, naskok naskoku, toda vse prizadevanje človeka premagati naravo tudi v teh silnih višinah, je zaman. Fiziološke izkušnje zadnje angleške ekspedicije na Mount Everest je opisal in objavil v nekem angleškem listu dr. Raymond Green. Najprej opisuje občutke, ki jih ima človek 8000 m visoko,

bolezni ni nihče dobil, dočim so jo dobili 1. 1922. in 1924. mnogi člani ekspedicij. Nosači so se prostovoljno prijavljali in plezali vedno višje, čez vreme se niso pritoževali, pa naj je bilo še tako slabo, pa tudi tarnali niso, da bi bili trudni. Da ni bilo vreme tako slabo, bi bila zadnja ekspedicija gotovo dosegla vrh Mount Everesta. Telesne težave bi bila ekspedicija nedvomno premagala. Zdravstveno stanje je bilo odvisno od pravilne

potem pa pripoveduje, kakšne lastnosti mora imeti človeško telo, če se hoče človek vzpeti tako visoko. Zadnja angleška ekspedicija, deloma pa tudi prejšnje, so pokazale, kakšni ljudje so potrebni za plezanje na take gorske orjake. Vsak član take ekspedicije mora biti v prvi vrsti dober plezalec in tu mu ne pomaga nobena telesna moč, pa naj bo še tako velika, in nobena volja, pa naj bo še tako trdna. Če ni izborni turist, naj ostane raje doma.

Človek, ki hoče plezati na Mount Everest, mora biti telesno in duševno popolnoma zdrav, zelo pogumen in sposoben prenašati tudi najhujše napore. Je pa še nekaj zelo važnega. Za plezanje na Mount Everest je nujno potrebno, da se zna človek prilagoditi manjši množici kisika v zraku. Zadnja ekspedicija je pokazala, kako važno je, da se zna človek prilagoditi življenjskim pogojem na tako visoki gori. Katera starost je najprikladnejša za tako visoke ture? Odgovor je tu zelo težak, kajti odpornejša mladost zahteva zopet izkušnje starosti. Dr. Green je prepričan, da so za visoke ture najbolj usposobljeni plezalci med 25. in 35. letom. Po njegovem mnenju bi se takih ekspedicij ne smeli udeleževati niti starejši, niti mlajši člani. Seveda so kakor povsod, tudi tu izjeme, ki pa le potrjujejo pravilo.

Zadnja ekspedicija na Mount Everest je sijajno prestala aklimatizacijo preizkušnjo in zbrala je važne podatke, ki bodo zelo dobrodošli bodoči ekspediciji, če bo imela več sreče in če se ji poskus ne bo izjalovil zaradi neugodnega vremena, kakor se je zadnji ekspediciji. Najočitnejša razlika med zadnjo in prejšnjimi ekspedicijami, pravi dr. Green, je v dihanju med plezanjem. Zadnja ekspedicija namreč ni čutila tako močnih dihalnih težav, kakor prejšnje. Čeprav je delalo članom zadnje ekspedicije dihanje v veliki višini tudi težave, so se razmeroma hitro prilagodili temu, razen enega, ki pa je bil za ekspedicijo nesposoben. Tik pod vrhom severnega Gola je postalo drznim plezalcem nekoliko slabo, pa jim je kmalu odleglo. Ko so plezali še naprej, je postajalo dihanje še težje, vendar ne tako, da bi se morali ustaviti.

Člani prejšnjih ekspedicij na Mount Everest so čutili neznozne težave pri dihanju, na zadnji ekspediciji pa dihanje ni delalo nobenemu članu tako velikih težav. Tudi pri nosačih se je dobro poznal vpliv aklimatizacije. Tudi gorske

prehrane, kar je pa bilo zelo težko.

Doslej plezalcem v velikih višinah je sploh ni teknila in navadno so se zadovoljili s kondenziranim mlekom, marmelado itd. Člani zadnje ekspedicije so pa sanjali visoko gori na Mount Everestu o beefsteeku kot o največji poslastici. Ker so imeli dobro hrano, so se tudi dobro počutili in nikogar ni mučil glavobol, kakor člani prejšnjih ekspedicij. Večinoma so tudi dobro spali in le prva noč v novem taborišču je proti vrhu je bila navadno nekoliko nemirna. Čeprav so se člani ekspedicije zelo dobro počutili, se je pa njihovo zdravstveno stanje po daljšem gibanju v višavah poslabšalo. Vzrok se ne da pojasniti. Najbolj viden znak poslabšanja telesnega stanja je bila izguba na teži, ki je znašala najmanj 6 kg, en član ekspedicije je pa izgubil na teži celih 18 kg. Obrazi so se vsem podaljšali in lične kosti so izstopile. Pojavila se je utrujenost in vsak novi prišlec iz IV. v V. taborišče je pravil, da je mnogo težje premagal to etapo, kakor prejšnjo.

Poslabšanje telesnega stanja pa ni imelo samo enega vzroka. Na zadnji ekspediciji je bilo poskrbljeno, da članom ni primanjkovalo vitaminov, kakor jih je članom prejšnje ekspedicije. Navzlic vsem ukrepom je pa bila hrana nekoliko enolična in če pristejemo k temu še napore, mraz, veter, sneg in izčrpanost živcev ter enolično in dolgočasno življenje, nam postaja jasno, zakaj se je zdravstveno stanje članov ekspedicije proti koncu poslabšalo. Glede na dosedanje naziranje, da bi vplivalo na zdravstveno stanje človeka trajno pomanjkanje kisika v zraku in da bi bil to glavni vzrok, je treba omeniti, da se je poslabšanje pojavilo že v višini 7000 m pri članih ekspedicije, ki zaradi aklimatizacije v najvišjih višinah niso čutili nobenega pomanjkanja kisika.

Korajžen mož.

— Ko sem zaslišal, da je v naši hiši vlomilec, sem hitel na vso moč po stopnicah na podstrežje. Kaj misliš, kje je bil vlomilec?

— Najbrž v kleti, kolikor te poznam.

Raztresen komisar.

Meščan: Gospod komisar, povedati vam moram, da sem našel davi v kleti na koščke razsekano ženo.

Komisar: Že dobro. Pridite čez leto dni in če se do takrat nihče ne javi, jo lahko obdržite.

Ločitev na povelje

Ko je prišel iraški kralj Faisal lani v London, ga je spremljala sestra princesa Sara, ki se je zaljubila v tajnika siraškega poslanstva v Londonu Ato Amina. Sara in Amin sta morala seveda svojo ljubezen skrivati in šele pozneje v Carigradu sta se sestala ter se poročila po islamskem obredu. Po poroki sta odpotovala v Anglijo in se naselila v skromni vili v Cornwall Gardensu. Kralj Faisal je pa kmalu zvedel, da se mu je sestra skrivaj omožila. Ni imel sicer osebnih pomislekov proti svojemu svaku, toda kot veren mohamed je vedel, da bi se njegova sestra po islamskih zakonih ne smela poročiti z navadnim zemljanom. Vzela bi lahko samo plemiča.

Ker pa kralj ni hotel te zadeve sam odločiti, je sklical na posvetovanje visoko mohamedansko duhovščino. In mohamedanski koncil je sklenil, da se morata princesa Sara in Amin brezpogojno ločiti. S tem sklepom so poslali iz Iraka v Anglijo kurirja. Čeprav sta pa Amin in Sara poročena šele dobra dva meseca, se čutila tako rahlo združena, da sta takoj privolila v ločitev. Ločitev ne bo težka, kajti po islamskih obredih zadoštuje, da mož pred pristojnim cerkvenim organom izjavi svoji ženi: »Ločiti se hočem od tebe!« S tem je ločitev formalno izvršena. Princesa Sara se namestila na ločitvi v Irak in se posvetila socijalno dobrodelnim akcijam. Izjavila je, da se drugič ne bo omožila, ker bo v svojem srcu kljub formalni ločitvi še vedno združena z Aminom.

Clara Bow se poslavlja od gledališča

Znamenita ameriška igralka je zaslužila že milijone in se poslavlja zdaj od gledališča, čeprav je stara šele 27 let. V Ameriki torej še ne poznajo gledališke krize

Defravdantka uničila cirkus

Tudi ljubljancem znani cirkus Kludsky je finančno skoraj uničen in sicer zaradi velikih poneverb. Oblasti so aretirale cirkusko blagomničarko Ano Kočkovo, ki je poverila okrog 10 milijonov Kč. Priznala je že, da je investirala in naložila v hranilnicah nad 200.000. Svojemu svaku Volfrichu je dala denar, da je kupil gostilno, pa tudi pozneje mu je še večkrat posojala denar. Ko mu ga pa nekega dne ni hotela več posoditi, je opozoril ravnatelja Kludskega, da mu krađe denar iz blagajne. Kočkova je pa zašlusila nevarnost in ko jo je hotel ravnatelj zaslišati pri kraji, je takoj po službi odšla in se vso noč ni vrnila. Kočkova je

smilil in pomiloval so ga, da je storil tako grozno smrt.

Vidimo torej, da nihče ni dvomil, da sta našla v goreči bajti grozno smrt mati in sin.

Doktor Hebert in Peter sta prispela na pogorišče, ko je bilo že vse naokrog zopet tiho. Lourcineska ulica je bila pusta.

Kočka se je ustavila na začetku ulice in zdravnik je odšel s svojim spremljevalcem peš po blatni cesti z redkimi bajtami ob straneh.

Stopala sta molče. Brusač si ni upal izraziti temne slutnje, ki se je ni mogel iznebiti.

Ubogi fant niti slutiti ni, kako strašna usoda je doletela njegovo mater. Ko je odhajal od nje, je sicer pomislil, da je morda ne bo več videl žive, toda o tako grozni smrti se mu niti sanjalo ni.

Zdravnika je pa vodilo k Frochardki samo plemenito srce, ki velevala človeku pomagati bližnjemu v nevarnosti.

Tako sta prispela v bližino pogorišča. Presenečeni ju je dim, ki se je valil iz kupa žerjavice in pepela. Presenečena sta obstala.

— Tu nekje gori! — je menil zdravnik.

Peter je pa takoj spoznal, kaj se je zgodilo. Pokazal je na kraj, kjer je še

imela pomočnika v osebi Arabca Abduslana Mohameda, ki je pomagal krasti denar celih pet let. Imela je pa še druge zaupnike.

Ravnatelj Kludsky je obvestil svoje uslužbenke, da je zašel cirkus zaradi velikih poneverb v zelo težak položaj, ker mu je napravila Kočkova okrog 10 milijonov Kč škode. Kradla je namreč celih 11 let, odkar je bila kot blagajničarka v službi. Vsi in tudi ravnatelj sam so mislili, da je poštena. Ravnatelj pravi, da je prisiljen znižati vsem uslužbencem plače za 30%, poleg tega je moral pa odpustiti vse artiste in uslužbenke, razen čuvajev in krovičev zveri. Odpuščenih je okrog 300 uslužbenecv. Podjetje jih je moralo odpustiti v prvi vrsti zato, ker mora zaradi preiskave ostati del časa v Uberskem Hradištu, kjer bo moralo najbrž preživeti. Tako je ostalo na cesti zaradi ene same defravdantke 300 uslužbenecv. Njihova beda je tem večja, ker so bili odpuščeni na pragu zime in ker imajo mnogi družine.

Fotografiranje v temi

Castmanovi inženjerji so več let poskušali fotografirati v temi in njihovi poskusi so sloneli na dejstvu, da izločajo vsa telesa v temi toplotne žarke, ki se imenujejo infra-rdeči. Moč teh žarkov je izredno majhna in njihov učinek se krči z razdaljo, kakor pri vseh žarkih. Vendar se je Castmanovim inženjerjem posrečilo sestaviti ploščo, ki je reagirala na te žarke in ločila jasne slike. Občutljivost te plošče je tako velika, da jo morajo položiti v led, sicer bi jo uničila toplota njene okolice.

Dr. Kennet Mees iz Optične družbe v New Yorku opisuje silne težave, ki jih je bilo treba premagati, da je prišlo fotografiranje v temi iz laboratorija v pratično, splošno rabo. Odkrili so novo barvilo xenocyanin, s pomočjo katerega se je posrečilo izdelati za toplotne žarke občutljive plošče. S temi ploščami se da fotografirati tudi v megli, kajti infra-rdečih žarkov megla v nasprotju z ultravijoličnimi žarki ne zadržuje. Kot nepričakovano presenečenje so našli kemiki angleškega »Bureau of standards« na infra rdečih slikah neznane črtice v spektru, obstoječe iz 36 kemičnih prvov. Ni izključeno, da odkrijejo zvezdoslovci po tem dognanju v zvezdah solnčnega sistema nove vrstine, ki jih doslej niti slutiti niso. S pomočjo fotografiranja v temi utedejo odkriti teme stalnice, za katere doslej sploh nismo vedeli.

Milijoni žejnih živali

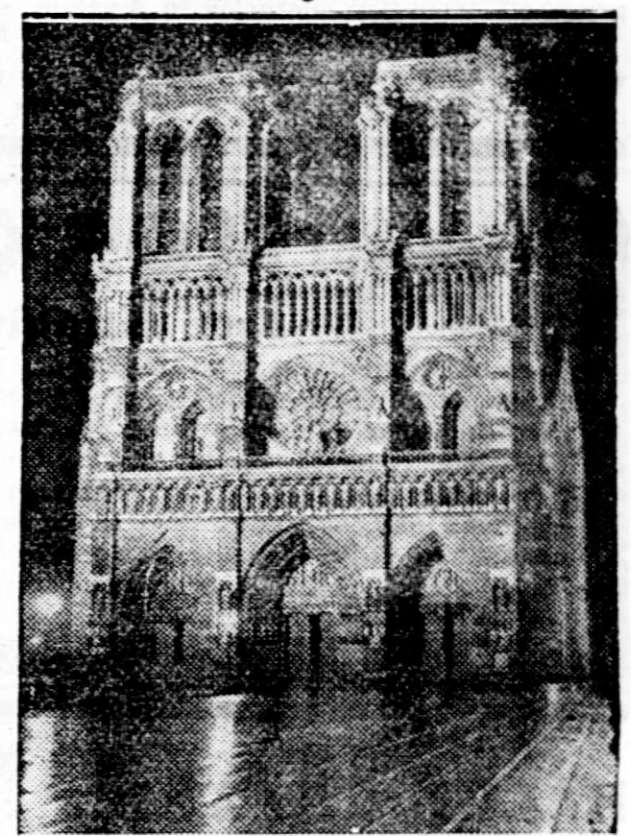
Južno Afriko je zadela letos katastrofalna suša. Žejo trpe ne samo ljudje, temveč tudi milijoni živali, ki so prizadete tem hujše, ker je začela razsajati med njimi besnost in steklina. Okrog dva milijona živali je obolelo na tej strašni bolezni. V ogromnih stelah v Beuansku so morali postaviti domačini pred naselbinami močne straže, da zadržujejo krdela pobesnelih bivolov, antilop, ceber in drugih živali. S krvojo zalitimi očmi in penastimi gobci drve nesrečne živali v velikih krdelih po stepi sem in tja ter uničujejo vse, kar dosežejo. Pred naselbinami so straže oborožene s strojnimi puškami, pa tudi to ne zadostuje, da bi zadržale podivjane živali. Krdela živali pridreje v naselbino in jo pomandraje tako, da ostanejo za njimi samo razvaline in pohojena človeška trupla.

Tako divjajo živali že več tednov. Stari čarovniki in poglavarji domačih plemen opozarjajo svoje bele sosedo, da razsaja med živali grozna bolezen. Podobna bolezen je baje izbruhnila nekako pred 100 leti v strašni suši, ki je

trajala več mesecev. To pripovedujejo stari ljudje po ustnem izročilu. Lovci so takrat kar v krdelih pobijali živali, ki zaradi silne žeje sploh niso mogle več bežati. Kmalu je izbruhnila še steklina in besnost. Toda takrat se beli farmarji niso zmenili za svariila domačinov.

Zdaj je zadela podobna katastrofa Južno Afriko znova. Vlada napenja vse sile, da bi obvarovala okuženja domače živali. Toda človeške moči so v boju proti živalim zelo slabe in zato rabijo oklopne in tovorne avtomobile, oborožene s strojnimi puškami. Iz avtomobilov so sestavili posebne kolone, ki jih pošiljajo proti nesrečnim živalim, toda brez posebnega uspeha. Pobite živali se nakupijo in tako nastanejo prave barikade. Kar pa ostane živih, jo ubero v drugo smer.

Razsvetljeni Pariz

Pariška mestna občina vzorno skrbi, da je mesto vedno lepše razsvetljeno. Zadnje čase razsvetljujejo z močnimi žarometi ponoči tudi znano cerkev Notre Dame.

Krvna osveta v kraljevski rodbini

Končno so prišle v Evropo podrobne vesti o umoru afganskega kralja Nadira Khana. Po umoru so bile namreč pretrgane vse brzojavne in telefonske zveze z Indijo, tako da ni bilo mogoče zvedeti nobenih podrobnosti. Nadir je bil ustreljen s stari revolverjem in njegov morilec se piše Abdul Ghani. Morilec oče je bil nečak umorjenega Habib Ullaha I., očeta Aman Ullaha. Nadir je zasedel prestol po izgonu svojega bratrance Aman Ullaha iz Afganistana. Aman Ullahovi sorodniki, mogočni Durani, so mu pa očitali udeležbo pri umoru Habiba Ullaha I., ki je bil ustreljen leta 1919 na ulici v Kabulu.

Eden izmed Duranjev je umoril v Berlinu Nadirovega brata poslanika Mohameda Ahmeda. Drugi Durani je zdaj ustrelil Nadira. Mohamed Zahir, ki je postal zdaj vladar Afganistana, bo moral računati s tremi sovražniki, z bivšim emirom Amanom Ullahom, z lastnim stricem Sardarom Šahom Vali Khanom, poslanikom v Parizu, in s klanom Gau Siddinom. Mohamed Nadir je bil poslanik v Parizu in od takrat je bil navdušen prijatelj Francije. Nasprotno je pa sovražil Anglijo. Položaj se da presoditi takole: Če se obrži na prestolu Mohamed Zahir odnosno če se polastita prestola Vali Khan ali Gau Siddin, bo afganska politika naklonjena Franciji in Rusiji. Če pa pridre zopet na prestol Aman Ullah, bo vodil Afganistan anglofilsko politiko.

Odločno je potkal na vrata.

— Kdo je? — je zagodrnjal osoren glas.

— Odprite! — je odgovoril doktor Hebert.

In da bi pomiril stanovalce zamazane bajte, je pripomnil:

— Odprite! Rad bi vas nekaj vprašal.

Vrata so se previdno odprla. Prikazala se je moška glava.

Zdravnik je hitro vprašal:

— Je tu blizu gorelo?

— Je, toda o tem ni vredno govoriti... Pogorela je pasja hišica...

— Kaj pa ljudje? ... Saj so vendar stanovali v nji...

— Zgoreli so kakor vse drugo.

— Kaj pravite?

— Da je stara Frochardka že dobre četrte ure samo še kos obžganega mesa... In njen sin tudi!

— Motite se, — je dejal zdravnik, — sin ne.

— Zgorel je s svojo podlo materjo vred, ker ga nismo videli bežati iz bajte.

— Kaj! ... Ali niste priskočili nesrečnemu na pomoč?

Darujte za nesrečne poplavljenice

A. O. Emery: 22+

Dve siroti

Roman

In kmalu so spoznali Frochardkin glas. Toda kdo bi se zmenil za vdovo po usmrčenem zločincu?

Vsak je skomignil z rameni, češ:

— Že zopet se ga je ta beračica nalezla!

Ta čas je pa nesrečnica begala po ulici in tulila od bolečin. Slednjič je vendar razgibala radovednost sosedov. Nekaj vrat se je odprlo.

Nihče se ji pa ni hotel približati, ker se je vsak bal, da bi se mu ne vnela obleka...

Vsi so bežali pred nesrečno starko, zapisano neizogibni smrti; bežali so celo tisti, ki bi ji bili radi pomagali.

In vrata so se zopet zaprla.

Ves ta prizor ni trajal dolgo.

Frochardka se je vrnila v svoj brolg. Bolečine so jo bile premagale. Zgrudila se je in se začela zvijati v groznih krčih.

A plameni, ki so bili požrli do malega že vse cunje, so začeli močnejše lizati telo nesrečne starke.

Ta je bila skoraj že ostudna, brez-

oblična kepa mesa in kosti, zvijajoča se v strašnih krčih.

Goreče telo se je dotaknila slammjace, ki se je takoj vnela. Skozi odprta okna je zapihljala sapica in ogenj je zaplapolal močnejše.

Ognejeni zublji so švigali kvišku. Kmalu je bila vsa bajta v plamenih.

Frochardkino telo je kmalu zgorelo v tem ognjenem žrelu. Prebivalci Lourcineske ulice se niso prav nič zmenili za požar, ki je bil objel vso bajto.

Zdelo se je, da so zadovoljni, da bodo rešeni obenem tega umazanega brloga in njegovih prebivalcev; nihče namreč ni dvomil, da sta našla v goreči bajti smrt Frochardka in njen sin Peter.

Ko so prispeli na pogorišče biriči in vojaška straža, so bili plameni pogoltnili že vse, kar so dosegli. Rešiti se ni dalo nič.

Po tem kratkem razburjenju so prebivalci sosednih bajt zopet zaklenili vrata, ne da bi se jim Frochardka kolikaj smilila. Niti za Petra ni imel nihče sočutne besede.

— Navsezadnje, — so govorili o pohabljenem žalostnem koncu, — je bil to samo sin usmrčenega morilca; zdaj je mrtev in s tem je vse končano.

Nekaterim sosedom, ki so bolj poznali ubogega fanta, se je nesrečnik

BLISKOVITA AKCELERACIJA! — NAJVEČJA EKONOMIJA!

Ne kupite avtomobila, preden se niste prepričali o neprekosljivih lastnostih in sedanjih nizkih cenah »TERRAPLANA«, najnovejšega modela za ture ameriške tovarne Hudson Essex. Normalni voz »TERRAPLANE« je na novo vzpostavil v Ameriki 59 svetovnih rekordov

Generalno zastopstvo Hudson-Essex za Jugoslavijo O. ŽUZEK, Ljubljana, Tavčarjeva 11.

Neveste!

Najlepši okras vašega doma je perilo, zavese, posteljna pregrinja! Najfinejše in najtrpežnejše ga okrasite z vezanjem od tvrdke

MATEK & MIKEŠ, Ljubljana

(POLEG HOTELA STRUKELJ)

Izdelujemo gumbnice, prebadamo šablone, predtiskamo čisto ženska ročna dela, imamo specijalni entel za obleke in volane, ažuriramo in entlamo.

Vsakdo že ve, da imamo največjo in najmodernejšo vezilnico. Ker sami delo sprejemamo, ga sami nadziramo, zato vas tudi najboljše postrežemo.

Najnovejši modeli dvokoles, otroških in igračnih vozičkov, prevoznih triciklov, motorjev in šivalnih strojev. — Velika izbira. — Najnižje cene. — Ceniki franco.

»TRIBUNA« F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov. LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

Slabotni MOŠKI

Brez škodljivih

notranjih sredstev, pilul in tablet, more vsak moški — ne glede na vzrok impotencije — pridobiti takoj prejšnje popolne moške sile. Neuspeh absolutno izključen! — Prospekte pošilja diskretno v zaprtem ovoju brez nadpisa (kot privatno pismo) za Din 5.- v poštinih znamkah trgovina »Salus«, Zagreb, 6/SN, Savska cesta št. 10.

HALO! HALO! HALO!

Prijatelj, kam greš jutri? Grem k enemu ali drugemu Dalmatincu na Krakovski nasip. Jaz pa grem brezdvomno k Vinkotu Bausu v gostilno »TRNOVSKI ZVON«. — Pojdi tudi ti z menoj! Tam dobimo okusne krvavice in pečenice ter še druga dobra jedila in pijače. Dalmatinsko vino črno, belo, opolo in ružica, liter po Din 8.-. — Dnevno dobiš kompletno kosilo za Din 4.-, svinjsko ali telečjo pečenko za Din 5.-, pražene ali kisle vampe in guljaž po Din 2.-. — Pokrepili se bomo torej za mal denar!

Mali oglasi

Vsaka beseda 30 par. Plača se lahko tudi v stankah. Za odgovor znamko! — Na vprašanje brez znamke se odgovarjamo. — Najmanjši oglas Din 5.-

PRODAJI

DEKLISKI PLAŠČ
zimski, za 60.— Din — in
MOSKI CEVLJI
suknjeni z usnjem obšiti, št. 42, malo nošeni, za 80.— Din na prodaj. — Naslov v upravi »SI. Narodac«. 4488

WERTHEIM BLAGAJNO
proda Oblak, Logatec. 4492

SLOVENSKE KNJIGE
leposlovne in pripovedne, večje množino, med njimi 5 letnikov »Doma in sveta«, vse trdo vezane, zelo poceni prodam. — Naslov v upravi »Slovenskega Narodac«. 4489

KUPIM

SESALKO
(Kolbenpumpe) na pogon, cca. 60 lit. na minuto, kupi A. Kanc, tovarna parketov, Mengeš. 4454

TRGOVSKO OPREMO
za spec. trgovino kupi Rola, Sv. Andraž v Slov. goricah. 4491

NEPREMIČNINE

GOSTILNO
oddam v najem. — Poula, Novo mesto. 4469

PEKARNO
oddam z decembrom v najem. Pogoje pove lastnik Ivan Provst, Kranj. 4457

NOVO LEPO HIŠO
blizu Ljubljane prodam radi rodbinskih razmer za malo gotovino. — Ponudbe na upravo »Slov. Narodac« pod »Izredno ugodna prilika v industrijskem kraju 4485«.

ENOSTANOV. HIŠICO
oddam v najem. — Ambrož, D. M. v Polju 12. 4490

TRGOVSKA HIŠA
na periferiji mesta Ljubljane, na zelo prometni točki, napredaj. — Naslov v upravi »Slov. Narodac«. 4470

LEPA HIŠA
enonadstropna, z velikim solčnim vrtom, električno razsvetljavo in vodovodom, pripravna za obrtnika ali upokojenca, v centru trga, po dogovoru na prodaj zaradi preselitve. Ponudbe na naslov: Zagorjsek, Kozje, 45. 4456

RAZNO

PO 50 PAR ENTLANJE
vezenje zavese, monogramov. »Juljana«
Vošnjakova ulica (v bližini Slamiča) in Sv. Petra c. 55

Ostanite danes zvečer doma!

Plošče in gramofon si izposodite pri:

„ŠLAGER“
Aleksandrova cesta 4, prehod »Viktorijec«

Modna konfekcija
Najboljši nakup

A. PRESKEK, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 14. 11/7

PUH ZA PERNICE
la bel Din 230.-, sivi puh Din 140.-, lepo perje po Din 25.-, 35.-, 56.-, 95.-, 180.- kg. puha, ste odeje po naročilu najceneje izvršuje RUDOLF SEVER, Ljubljana, Marijin trg 2. 70/L

CEBULO
po Din 63.- za 100 kg razpošilja Uršič, Moškanjci. 4445

Pristno vrtničko vino žlahtnina

z otoka Krka se toči v gostilni

Draga Guštin,
LJUBLJANA, Kapiteljska c. št. 3.

Ze vaši predniki so pred več kot 60 leti

kupovali blago v splošno znani trgovini

R. MIKLAUC
(poleg škofije)

zato boste sli tudi vi z zaupanjem v našo trgovino. Naše geslo:

DOBRO BLAGO, NIZKE CENE, PRIJAZNA POSTREŽBA!

V nedeljo vsi v restavracijo »FRANKOPANSKI DVOR« na veselico. Vstop prost. 4495

POZOR! ZIMSKA SUKNJA
(marengo) žametast ovrtnik, podložena s finim klotom, je bila ukradena. — Kdor kaj ve, naj proti lepi nagradi sporoči Delikatesi Ogrič, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 13. 4505

ZIMSKA JABOLKA

raznih vrst ter prvovrstna jabolka mošaničke prodaja GOSPODARSKA ZVEZA V LJUBLJANI

POLENOVKO
priznana najboljša, suho, namočeno, vedno v zalogi, holandski rum, konjak, liker, esenco 25 vrst z receptom in spirito po najugodnejši ceni priporoča specerija in delikatesa Kovačič F. R., Miklošičeva cesta 32.

DOPISOVANJE

SLABOTNI MOŠKI!

Ne glede na vzrok slabosti, starosti in druge nepravilnosti, se vam takoj povrne normalne moške sile. Nikakih pilul, tablet in drugih notranjih sredstev! Specijalne prospekte pošiljamo diskretno (kot privatno pismo) v zaprti kuverti brez zunanjega nadpisa, proti pošiljavi Din 5.- v znamkah. — »Salus«, Zagreb, 6/SN, Savska br. 10. 83/L

DVIGNITE PISMA

v upravi »Slov. Narodac«!

Dobra znamka 3222

Dober kopist

Dobra kuharica 3664

Erika 4085

Hvaležna 4402

Malenkost

Mehanik

Nujna pomoč 4402

Soliden 4044

Vknjižba 3042

VDOVA

stara 40 let, dobra gospodinja, želi znanja za skupno življenje s samostojnim gospodom v državni službi. — Cenj. dopise s polnim naslovom pod šifro »Dobro srce 4483«.

VISI DRŽAVNI URADNIK
tu popolnoma tuj in osamljen, ker pravkar službeno premeščen v Ljubljano, želi spoznati inteligentnega, značajnega gospoda srednjih let, družabnika za izprehode, poset kavarne in gledališča. — Dopise na upravo »SI. Narodac« pod šifro »Iskreli odnošaji 4486«.

PRIJATELJ!

Svidenje in osebno poznanstvo možno vsako soboto zvečer, kavarne »nebotičnik«, levo. — Takrat vedno in iskreno dobrodošli! »Br. 36-69« 4487«.

GLASBA

KLAVIRJE, PIANINE

prvovrstnih inozemskih znamk, ugodne cene; tudi na obroke in hranilne knjižice. — Najceneje popravila in uglašuje. — MUZIKA, Sv. Petra cesta 40. 59/L

SLUŽBE

CEVLJAR. POMOČNIKA
sprejme šiftar, Sv. Peter, Kavina dolina. 4468

JAZZ-TAMBURICA
(Damenkapela) Slobodni 1 Decembar. — Ponude: Jurišič, Kavarna »Zagreb«, Ogulin. 4465

MLAD GOSPOD
pošten in zanesljiv, išče službo sluge ali inkasanta. Nastopi lahko takoj. — Ponudbe pod »Vesten 4444« na upravo »SI. Narodac«.

CEVLJAR. POMOČNIK
mlad, išče službo. — Tkavec, Ostrožno 26, p. Celje. 4494

TRGOVSKI POMOČNIK
20 let star, išče službo. — Zupan, Rakek št. 162. 4493

STANOVANJA

TRISOBNO STANOVANJE
lepo, solčno, z verando in kopalnico ter vsem komfortom se odda takoj v vili na Dolenjski št. 33 (pred gostilno »Pri Plan-karju«). 4278

NA STANOVANJE
sprejem gospoda ali gospodično za nizko ceno. — Naslov v upravi »Slov. Narodac«. 4499

ZIVALI

ANGORSKA ZAJKLA
(čistokrvna) ugodno naprodaj. Istotam naprodaj železna postelja. — Ogleda se: Pod Rožnikom, Cesta I, št. 9. 4418

ZENITIV

ZENITEV
Železniški uradnik II. kategorije, pošten, soliden, premožen, postaven 50 letnik iz ugledne gorenske hiše, išče dobro situirano damo za platoničen zakon. Spolnost mi je zoperna. — Obširna pisma pod šifro »Udobno življenje 4478« na upravo »Slov. Narodac«.

Prvi slovenski župan mesta Ljubljane

PETER GRASSELLI

ČASTNI MEŠČAN LJUBLJANSKI
ODLIKOVAN Z REDOMA SV. SAVE II. IN III.
STOPNJE TER Z REDOM JUGOSLOVENSKE
KRONE III. STOPNJE

je danes ob 1. uri ponoči umrl.

Zasluznega delavca za našo stvar, zlasti za mestno občino ljubljansko, bomo prenesli v nedeljo zjutraj na mestni magistrat, da se Ljubljana pokloni njegovemu spominu. Na njegovo zadnjo pot ga bomo spremili v nedeljo ob 1/3. uri popoldne izpred mestne hiše ljubljanske.

V Ljubljani, dne 17. novembra 1933.

MESTNA OBČINA LJUBLJANSKA.

Kadar žleze z notranjo sekrecijo slabo delujejo

Oglas odobren od ministrstva soc. pol. in nar. zdravlja št. 2192 od 16. I. 1933.

in ne oskrbujejo organizma v zadostni meri s hormoni, nastopajo oslabelosti, staranje in razne druge telesne neugodnosti.

V berlinskem znanstvenem inštitutu, ki ga je ustanovil dr. Magnus Hirschfeld, pa je bila iznajdena in preizkušena metoda, po kateri se pridobivajo seksualni hormoni, ki se dajo združiti v preparatih, ne da bi pri tem izgubili svojo življenjsko energijo. Tak preparat je »TITUS-PERLEN«, ki učinkuje v prvi vrsti na inkratne žleze, potem pa na organe in na vegetativni živčni sistem ter po vsem tem vsebuje vse možnosti medikamentoznega zvišanja potence. Preparat »TITUS-PERLEN« je pod stalno klinično kontrolo berlinskega inštituta za seksualno znanost.

Poučite se s pomočjo mnogostevilnih ilustracij, kako nastajajo in kako se odstranjujejo motnje potence.

Zastopnik mag. pharm. Drag. Kajzer tt.

COSMOCHEMIA - ZAGREB 115

SMIČKLAŠOVA ULICA 23

»TITUS-PERLEN« v originalnih omotih:

po 100 komadov za moške Din 150.—

po 100 komadov za ženske Din 200.—

Dobiva se v vseh lekarnah.

Oglas odobren od ministrstva soc. pol. in nar. zdravlja št. 2192 od 16. I. 1933.

GABRIJELA MLAKAR roj. TURK naznanja v svojem, v imenu hčerke LJERKE in JANJE ter ostalih sorodnikov bridko vest, da je njen nadvse ljubljani soprog, očka, brat, stric, zet in svak, gospod

LJUDEVIT MLAKAR

profesor drž. učiteljišča

dne 18. t. m. ob 6. uri zjutraj, nenadoma mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega bo v ponedeljek, 20. novembra 1933 ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Prisojna ulica št. 3, na pokopališče pri Sv. Križu.

Ljubljana, dne 18. novembra 1933.

Mestni pogrebni zavod
Občina Ljubljana